יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 61 | Łódź, Poniedziałek, 12 marca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, מאנטאג, כ״ה אדר תרצ״ד | № 61

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

גענעראל־שטרייק אין שפאניען

באַרצעלאנא, 11 (ספ. טעל.)

אין שפאניען איז היינט פראקלאמירט געווארען א גענעראל־שטרייק, וועלכער דארף זיך אנהויבען היינט אום האלבער נאכט, און ארומנעהמען דאס גאנצע לאנד.

די מאכט האט אנגענומען א גאנצע רייה מיטלען, בכדי צו פארזיכערן דער באפעלקערונג דאס צושטעלען פונם וואסער, גאז און עלעקטרי־ציטעט.

די רעגירונג האט דערקלעהרט, אז זי וועט דעם שטרייק באטראכטען, אלס אומלעגאלע אקציע.

די קאנצענטראציע־לאגערן אין דייטשלאנד ווערען אפגעשאפען

לייפציג, 11 (ספ. טעל.)

דער לייפציגער מיניסטער־פרעזידענט האט פארארדנט אפצושאפען דעם קאנצענטראציע־לאגער אין בראנדענבורג, און איצט האט ער אויך דאסזעלבע פארארדנט בנוגע דעם זאנענבורגער קאנצענטראציע־לאגער.

לעת עתה געפינען זיך נאך אין די פרייסישע קאנצענטראציע־לאגערן 2,800 פערזאן, וואס זענען פארנומען אין דעם פרעווענץ־ארעסט.

בעזייטיגט 804 יודישע געריכטס־רעפערענדארען

בערלין (יט״א) „דייטשע יוסטיץ" טיילט מיט וועגען די רעזולטאטען פון די רעפערענדאר־עקזאמענס אין 1933. ביי דער געלעגענהייט ווערט פעסטגעשטעלט, אז אין בעריכטס־יאהר זענען בע־זייטיגט געווארען פון די געריכטען 804 רעפערענ־דארען פון נישט־אַרישער אפשטאמונג.

א דייטשער פאליצי־פרעזידענט ארויסגעטרעטען פון זיין שטורם־אפטיילונג...

בערלין, 11 (י.ט.א. טעלעגראפיש).

דער פאליצי־פרעזידענט פון שטעטין איז ארויסגעטרעטען פון דער לייטונג פון די שטורם־אפטיילונגען צוליב דער האנדלונג ביי דער רעוויזיע, וועלכע איז פארגעקומען אין „בני־ברית", וואו די גאנצע איינריכטונג איז בעת דער רעוויזיע דעמא־לירט געווארען.

די רעוויזיאניסטען דראהען ארויסצוטרעטען פון דער כנסת ישראל.

פאריז, 11 (י.ס.א. טעלעגראפיש)

די רעוויזיאניסטישע וועלט־עקזעקוטיווע האט זיך טעלעגראפיש געווענדעט צו די רעוויזיאניסטען אין ארץ־ישראל, אז זיי זאלען פארלאנגען פון ועד הלאומי, עפענטליך צו פאראורטיילען די ליגע־קע עלעמענטען צוליב זייערע אנפאלען אויף רע־וויזיאניסטישע ארבייטער, און ס׳זאלען גע־זיכערט ווערען גלייכע רעכט פאר דער הסתדרות און דער רעוויזיאניסטישער ארבייטער־ארגאניזאציע.

אין דער ווענדונג ווערט געזאגט, אז אויב די פראגע וועט נישט בעהאנדעלט ווערען ביזן 15 מערץ, וועלען די רעוויזיאניסטען ארויסטרע־טען פון דער כנסת ישראל.

א געמיינזאמע פראנט זאלען שאפען די סא־ציאליסטען און קאמוניסטען אין פראנקרייך

פאריז, 11 (ספ. טעל.)

היינט האט אנגעהויבען זייער בעראטונג דער הויפט־ראט פון דער סאציאליסטישער פארטיי ביי דעם אנטייל פון אנ׳ערך 100 דעלעגאטען פון בע־זונדערע דעפארטאמענט־פעדעראציעס.

בעת די בעראטונגען האט זיך ארויסגעוויזען די טענדענץ פון בילדען א געמיינזאמען ארבייטער־פראנט פון דער סאציאליסטישער און קאמוניסטי־שער פארטיי.

א טייל דעלעגאטען האבען זיך ארויסגעזאגט קעגען צוזאמענשמעלצונג תיכף אין אויסערארדענטליכען קאנגרעס, דער ציל פון וועלכען עס זאל זיין צו ברענגען צו א פוזיע פון אלע לינקע פארטייען.

אביסעל צו לאנג צו ווארטען

בערלין, 11 (ספ. טעל.)

אין א רעדע, וואס היטלער האט געהאלטען אין מינכען האט ער צוו. א. געזאגט:

א וויכטיגע בעדייטונג האבען נישט די ווירטשאפטליכע ערפאלגען, נאר דער פאקט, אז דער איצטיגער רעזשים האט געשאפען די בעדינ־גונגען פאר דעם ווידערגעבורט פון דייטשלאנד, די רעזולטאטען פון וועלכען עס וועלען זיך ארויסווייזען ערשט אין 100—200 יאהר ארום.

ענטדעקט א גרויסע עקספארט־אפערע אין מאסקווע

מאסקווע, 11 (ספ. טעל.)

דא איז ענטדעקט געווארען א גרויסע סא־באטאזש־אפערע אין דער עקספארט־אפטיילונג פון „סאוופאלטארג", וואו עס קומט פאר די כמות און איכות־פארשונג פון די ארטיקלען, וואס זענען בע־שטימט פארן אויסערן־עקספארט.

דער עיקר זענען אין דער אפערע פארמישט עסטרייכישע, דענישע און דייטשע בירגער.

9 פון די ארעסטירטע זענען אויף דער ספעציעלער אינטערווענץ פון די ענטשפרעכענדע רעגירונגען ארויסגעלאזט געווארען פון טורמע און תיכף ארויסגעשיקט געווארען פון רוסלאנד.

„קאנגרעס פון יודענקעפ"

בערלין (יט״א) דער „פעלקישער בעאָב־אכטער" פארעפענטליכט פאלגענדע מיטטיילונג:

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט דער היי־יעה־ריגער פריהלינגס־קאנגרעס פון יודענקעפ פון אלע לענדער זיך צונויפקומען פון 14־טען ביז׳ן 17־טען מערץ, נישט ווי עס איז געווען געפלאנט, אין מארסעיל, נאר אין דרום־שווייץ ביי בעלינ־צאנא. די אנמעלדונגען צום קאנגרעס זענען צאהל־רייכער ווי אין די פריהערדיגע יאהרען.

די נאוועלע צום אינדוסטריע־געזעץ

איז אפגעלעגט געווארען אויף אן אומבעשטימטער צייט

געגעבען אזא ערקלערונג אין סענאט אין נאמען פון האנדעלס־מיניסטער

ווארשא, 11 (טעלעפאניש).

ווי עס זעהט אויס, האט געהאט א ווירקונג די אויפרודערונג אין דער יודישער געזעלשאפט אין צוזאמענהאנג מיט דער נאוועלע צום אינדו־סטרי־געזעץ, וואס דער סיים האט אנגענומען.

געגען דער דאזיגער נאוועלע האבען זיך ארויסגעזאגט כמעט אלע יודישע ווירטשאפטליכע אינסטיטוציעס, די יודישע פרעסע און די יודישע דעפוטאטען אין סיים.

אין די רעגירונגס־קרייזען האט מען זיך ווייזט אויס, ארומגעזעהען, אז עס איז ווייט נישט איצט די צייט איינצופיהרען אזעלכע רעפארמען אינ׳ם האנדעל און אין דער אינדוסטריע, בפרט נאך, ווען די נאוועלע האט געשאפען א שטימונג אין לאנד, אז דאס אלץ איז געווענדעט געגען יודען. און פאקטיש וואלט דאס איינפיהרען די דאזיגע נאוועלע אין לעבען, געבראכט צו א חורבן פון יודישען אנטייל אין דער אינדוסטריע און אינ׳ם מסחר.

די רעגירונג האט אויף אזא אופן איינגעזעהן אז עס איז אונגינציליך דער פתח, וואס די זעלבע נאוועלע האט ארויסגערופען אין דער יודישער געזעלשאפט. דער פרעזעס פון ב.ב.־סיים־קלוב, פולקאווניק סלאוועק האט זיך דאך ערשט דערוויסט פון דער דעלעגאציע פון די יודישע דעפוטאטען ל. מינצבערג און הרב לעווין, וועגען דער פער־ביטערונג, וואס די נאוועלע האט ארויסגערופען צווישען דער יודישער בעפעלקערונג. האט, ווי מען זעהט די דאזיגע דעלעגאציע, מיט איהר אינטערווענץ אנגעקלאפט אין דער ריכטיגער טיר.

נישט קוקענדיג וואס דער סיים האט אנגע־נומען די נאוועלע אין דער דריטער לעזונג, האט דאס האנדעלס־מיניסטעריום בעשלאסען די נאוועלע נאך נישט איינצופיהרען אין לעבען. ווענען זיין בעשלוס. וואס איז געווען אין הסכם מיטן מיניס־טארען־ראט, האט דער האנדעלס־און אינדוסטריע־מיניסטער בעלאזען וויסען אויף דער סענאט־זיצונג, שבת אוונד, דורכן סאנאטארישען דעפוטאט איוואַ־נאווסקי, בעת מען האט בעטראכט אין סענאט די נאוועלע צום אינדוסטריע־געזעץ.

דעפ. איוואנאווסקי, וועלכער האט רעפערירט די נאוועלע, האט בעגריגדעט די פראיעקטירטע ענדערונגען אינם אינדוסטריע־געזעץ און האט גלייכצייטיג מודיע געווען, אז ער איז בעפולמעכ־טיגט געווארען דורכן האנדעלס־מיניסטער צו ע״־קלערען, אז ער האט נישט בדעה אויפן וועג פון א דעקרעט, איינצופיהרען די נאוועלע. דערמיט ווערט דער ענין אפגעלעגט.

די דאזיגע ערקלערונג איז געגעבען געווא־רען צוליב דעם, וואס עס זענען געווען קלאנגען, אז באלד נאכן שליסען די איצטיגע פארלאמענ־טארישע סעסיע, קען די נאוועלע איינגעפיהרט ווערען דורך א דעקרעט.

אגב האט דעפ. איוואנאווסקי אויך אנגע־וויזען, אז די קאנצעסיע־פראגע וועט נישט ברענ־גען מיט זיך קיין שום בעגרעניצונגען אויפן געביט פון נאציאנאליטעט און פאליטיש־פארטייאיש.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 55 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער הייסגעליב־טער פאטער ג״ע

ברוך ב״ר פסח ז״ל ניסניעוויטש

(געוו. פערוואלטונגס־מיטגליד פון „אינטערנאט הערענובעק)

די לוי׳ קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 12. מערץ, 3 א זייגער נאכמיטאג פון טהרה־הויז, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

אונזער טיפסטען ביילייד דריקען מיר אויס דער שוועד־געטראפענער

פאמיליע פייגענבוים

צוליב׳ן טויט פון זייער טאכטער פרל.

רעלטשא נ״ע

דאס פערסאנאל פון דער פירמע

זיבדל פייך

ציוויליזאציע געגען היטלעריזם

ניו-יאָרק. (יט"א) אין דעם ריזיגען דער-מאַגסטראַטיוועץ „משפט פון דער ציוויליזאַציע געגען היטלעריזם", וואָס איז פאָרגעקומען פאַריגען מיטוואָך אָוונט אין מעדיסאָן-סקווער-גאַרדען און וועגען וועלכען יט"א האָט שוין מיטגעטיילט טע-לעגראַפיש. האָט זיך באַטייליגט אַ המון פון קרוב 25 טויזענד מאַן. מיט רעדעס זענען אַרויסגעטרעטען 23 פיהרענדע פערזענליכקייטען, רעפרעזענטאַנ-טען פון אַלע שיכטונגען פון אַמעריקאַנער עפענט-ליכען לעבען.

דער מיטינג איז געפיהרט געוואָרען לויט דער פאָרם פון אַ געריכטס-פּראָצעס. דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט מר. ביינברידזש קאָלבי, געוו. שטאַטס-סעקרעטאַר פון דער אַמעריקאַנער רעגירונג, אַלס הויפּט-בעשולדיגער איז אַרויסגעטרעטען סעמיועל סיבאַרי (נישט קיין יוד), אַ בעקאַנטער ניו-יאָרקער ריכטער און פיהרענדער יוריסט. די איבעריגע רעד-נער זענען אַרויסגעטרעטען אַלס עדות, און דאָס פערזאַמעלטע ריזען-פּובליקום, איז געווען דער קאַמפּ-לעט געשוואָרענע ריכטער.

דעם גרעסטען אַפּלויז האָט די פערזאַמלונג געמאַכט דעם געוו. גאָווערנאָר פון שטאַט ניו-יאָרק און פרעזידענט-קאַנדידאַט אַל. סמיטה, וועלכער האָט געהאַלטען אַ בייסענדע-שאַרפע רעדע געגען היט-לעריזם.

פּראָפ. מאָלי, געוו. אונטער-שטאַטס-סעקרעטאַר אין פרעזידענט רוזוועלט'ס קאַבינעט און רוזוועלטס ספעציעלער שליח צו דער לאָנדאָנער עקאָנאָמי-שער וועלט-קאָנפערענץ, האָט אין זיין רעדע אונ-טערשטראָכען, אַז יעדער אַמעריקאַנער מוז דאַכטען דעם היטלעריזם אַלס סאָציאַלע ערשיינונג, וואָס שטעהט אין סתירה מיט די אַמעריקאַנער אידעאַלען.

ראַבּיי ד"ר סטיפען ווייז האָט גערופען די פער-זאַמעלטע צו פיהרען צוזאַמען מיט די יודען, דעם קאַמפּף געגען נאַציזם.

אַלס פאַרשטעהער פון דער אַמעריקאַנער אַר-בייטער-פעדעראַציע איז אַרויסגעטרעטען מאַטיל וואָל אַנשטאָט דעם פרעזידענט פון דער פעדעראַציע וויליאַם גרין, וועלכער האָט אין לעצטען מאָמענט נישט געקענט קומען צום משפט.

רעזומירענדיג די "עדות-ערקלערונגען", האָט דער „הויפּט-פּראָקוראָר" ריכטער סובאַרי פעסט-געשטעלט, אַז אַלע זענען מסכים דאָס דער היט-לעריזם איז אַ צושטערענדע קראַפט פאַר דער צי-וויליזאַציע. ברעכען די מאַכט פון נאַציאָנאַל-סאָצי-אַליזם, האָט ריכטער סיבאַרי ערקלערט, וועט מען קענען מיט דער הילף פון דער עפענטליכער מיינונג אַלס קראַפט און דעם באָיקאָט אַלס וואָפען.

אין פערעפענטליכטען פסק-דין ווערט געזאָגט, אַז אַדאָלף היטלער מוז פעראורטיילט ווערען אַלס גרעסטער טיראַן פון אַלע צייטען און אַלס אַזאַ האָט ער זיך געשטעלט מחוץ דעם געזעץ. די היטלער-רעגירונג ווערט אַנערקענט אַלס שולדיג אין אַנ-ווענדען איהר מאַכט געגען פּראָגרעס און געגען די פאָזיטיווע ברכות און דערגרייכונגען פון דער מאָדערנער ציוויליזאַציע. די רעגירונג פון אַדאָלף היטלער האָט זיך דורך איהר דאָקטרין און פּראַק-טיק אַרויסגעשטעלט אַלס אויסגעשפּראָכענער שונא פון די מעטאָדען פון שלום און פרייהייט, וועלכע האָבען מעגליך געמאַכט דעם מאַרש פון ציוויליזאַציע און וועלכע האָבען פערפולקאָמט דעם פאָרט-שריט פון מענשליכען מין.

דער ווערדיקט פון פאָלקס-משפט איז איבער-געגעבען געוואָרען דורכ'ן ראַדיאָ און איז אויך אויסגעהערט געוואָרען דורך מיליאָנען ראַדיאָ-צוהערער.

דעם גאַנצען מיטוואָכדיגען טאָג, ווען דער משפט-מיטינג אין מעדיסאָן-סקווער-גאַרדען האָט געדאַרפט פאָרקומען זענען פערשפרייט געוואָרען בעאונרוהיגענדע קלאַנגען, אַז די נאַציס וועלען פּרובען שטערען דעם מיטינג. טראָץ די קלאַנגען איז אָבער נישט געקומען צו קיין שום רוהע-שטע-רונג. אויפ'ן אָרט איז געווען קאָנטיגנירט אַ שטאַרקע פּאָליצעי-אָפּטיילונג אויפ'ן פאַל, ווען די רוהע וואָלט געשטערט געוואָרען.

א"י - רעגירונג פערזיכערט, אז ביים כותל-מערבי ווערט נישט פערלעצט דער סטאַטוס-קוואָ

ירושלים. ענטפערענדיג אויף אַן אָנפראַגע פון ירושלימ'ער „ועד-העיר" וועגען די בוי-אַרבייטען, וואָס די מוזולמענער פיהרען אין שכנות פון כותל-מערבי, האָט דער ירושלימ'ער וויצע-דיסטריקט-קאָמיסאַר, דזשאָפרעי מעקלערן, בריפליך מיטגעטיילט, אַז די רעגירונג האָט ערטיילט אַנ'ערלויבניש אויף אויס-פיהרען געוויסע פערבעסערונגען – אַרבייטען אין דער באַהענט פון כותל, און אַז ער, מעקלערן, פערזענ-ליך האָט דורכגעפיהרט די אינספּעקציע פון די אַרבייטען, ווייטער טיילט מעקלערן מיט, אַז קיין שום פערלעצונג פון סטאַטוס-קוואָ איז נישט פאָר-געקומען. ער לייקענט אויך די קלאַנגען, אַז נע-בען כותל-מערבי זאָל געעפענט ווערען אַ מוזולמענישער קינדער שפּיל-פּלאַץ.

„אהל" קומט אויף א טורנע קיין איידאָפּא

תל-אביב. ווי עס ווערט מיטגעטיילט, וועט דער אַרבייטער-טעאַטער „אוהל" סוף היינטיגען חודש אונטערנעהמען אַ גאַסטראָלען-טורנעי איבער אייראָפּע, וואו דאָס טעאַטער וועט פערווילען אַנ'ערך 3 חדשים. „אוהל" גרייט צו אַ ספּעציעלען רעפּער-טואַר, דער עיקר אויף ביבלישע סיוזשעטען.

ענדעקישע כוליגאנעס אין פאַביאַניץ פערמשפט פאר דעמאָלירען דעם באַזאַר פון „קרן-קימת"

פּאַביאַניץ, 11 (טעלעפאָניש)

ווי מיר האָבען שוין בשעתו מיטגעטיילט, איז אַ גרופּע ענדעקישע יוגענד פון „אָבוויעפּאַל" בעפאַ-לען דעם באַזאַר פון קרן קימת אין פּאַביאַניץ, בעת וועלכען די כוליגאַנעס האָבען דעמאָלירט די קיאָס-קען און צושלאָגען די אַנוועזענדע. 5 אָנפאַלער זענען שפּעטער אַרעסטירט געוואָרען און פערגאַנ-גענעם שבת איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס.

אַלס בעשולדיגער איז אַרויסגעטרעטען דער פּלעטערער פשאַדאָוניק סטאַזשעווסקי. פאַרגעקלאַגט זענען געוואָרען: סטאַניסלאַוו ראַזאָווסקי, עדמונד באַרוכער, יאַן פּאַוולאָווסקי, לעאָן קאַפּיטולקי און טאַדעאוש קאַזשמירסקי.

דער אָנקלאָגער פשאַדאָוניק סטאַזשעווסקי האָט אונטערגעשטראָכען, אַז דער אָנפאַל איז געווען אָר-גאַניזירט און געפאָדערט אַ האַרבע שטראָף.

דער פערטיידיגער פון די אָנפאַלערס, אַדוו. קאָוואַלסקי האָט הערביי געהאַלטען אַ גיפטיגע אַנ-טיסעמיטישע רעדע, אין וועלכע ער האָט צווישען אַנדערען געזאָגט, אַז אין פּוילען איז נישטאָ קיין פּלאַץ פאַר צוויי פעלקער, און דעריבער דאַרף מען יודען אַרויסטרייבען פון פּוילען א. א. וו.

אויסהערענדיג די צדדים האָט דאָס געריכט פערמשפט 3 אָנגעקלאָגטע צו 3 וואָכען און 2 צו 2 וואָכען אַרעסט.

דער אָנקלאָגער פשאַדאָוניק סטאַזשעווסקי איז נישט געבליבען צופרידען פון אורטייל און האָט געמאָלדען, אַז ער גייט אַן אַפּעלאַציע אויפ'ן אורטייל.

בעת'ן אַרויסטראָגען דעם אורטייל, האָבען די אַנוועזענדע ענדעקעס אין געריכטס-זאַל געמאַכט אויסרופען: — הייל!.

אויך פאַר'ן געריכט, ווען מ'האָט אַרויסגעפיהרט די אַרעסטירטע, זענען זיי פון זייערע חברים בעד-וואָרפען געוואָרען מיט בלומען, און ס'האָבען זיך געהערט אַנטיסעמיטישע אויסרופען.

די געליטענע יודען האָבען נישט געהאַט קיין פערטיידיגער, אַזוי, אַז אויף דער גיפטיגער אַנטי-סעמיטישער רעדע פון אַדוו. קאָוואַלסקי איז נישט געווען ווער ס'זאָל ענטפערען.

דער פאַקט האָט ביי די פּאַביאַניצער יודען אַרויסגערופען גרויס פערביטערונג.

אַנ'איינגענער

יודיש קאמעראל-טעאטער
אַלעע 1. מאַי 2.

גאסטשפּילען פון אנסאמבל פון ווארשעווער „פּאַוויליאָן"-טעאטער
אָנפיהרונג:
חיים סאנדלער

היינט, מאנטאג, אומווידערופליך צום לעצטען מאל!
דער „אורטיל" פון לעווין

פאָלקס-פאָרשטעלונג — פרייזען פון 50 גר. ביז 1 זל. ערשטע רייה.
נאָך דער פאָרשטעלונג, פריילעכע רעווי א.נ.

„אלץ ווערט גע'כשר'ט"

סירצליך די לאַנג ערוואַרטעטע פּרעמיערע „אורקע נאכאלניק"
בילעטען צו בעקומען פון 11 ביז 2 און 5 נאָכמ. אין קאַסע פון טעאַטער.

ארטאפּעדישער אנשטאלט

גראַמעזען, גאָרסעטען, אָר-טאָפּעדישע אַפּאַראַטען אַלער אַרט, לייכטע פּלאַט-פוס-איינלאַגען געגען פיס-שמערצען אלס נאָך גיפּס-אָבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פּיעטריקאָווער 119, טעל. 231-81

צו דער פערלאָבונג פון
ה' איידזיק האַוט
מיט פרל. בעלאַ מאַק
ווינשען מיר אַ הערצליכען מזל-טוב און אַ גליקליכע צוקונפט.
לייזער כומעץ
לייביש ראָזענצווייג
לייביש קראַקאָווסקי
און אַנשל מיכעלזאָן

אויערן, נאז און האלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוליב אָפּעראַציע א. ז. וו.) ווי אויך אַמבולאַ-טאָרישע פון 11–2 און פון 5–8 אָוונט.

Dr.
Wajnberg
ספּעצ. פון לונגען, האַרץ און סקלעראָז-קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 45.
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אָוו.

פאַר גאלד.
ביזשוטעריע
און לאָמבאַרד-קוויטעם
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

וויכטיג פאר דער בעפעלקערונג פון גייערס ראָיאָן!
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז עס איז ערעפענט געוואָרען אַ
אמבולאטאָריום
ביים פעראיין „נותן-לחם"
10 נאַווראָ-זאַזשעוועסקאַ 10
גייערס ראַיאָן — טעל. 139-39
וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן אָרט פון 9 פריה ביז 7 אָוונט.
שיקט אַרויס דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אהיים ווי אויך
דענטיסטישע הילף
(אַנשטעקען און דורכלויכטונגען אין דער אַמבו-לאַטאָריע און אויסער דער אַמבולאַטאָריע פאַר אַ מינימאַלען אָפּצאָהל, געמט אויך אָן געבור-טען און אַלע אַרט אַנאַליזען. מינימאַלע אָפּ-צאָהלונגען. די פערוואַלטונג.

Dr. med.
Haltrecht
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8—1 מיטאָג און פון 5—9 אָוונט.
זונטאָג פון 10—1 בייטאָג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
פאַר אַרבייטסלאָזע לעמשניצע-פרייזן!

Dr.
Szymon Grinberg
פּילסודסקעגאָ 55
טעל. 168-58
נעמט אָן פון 10 — 12 פרי
און פון 4.30 — 6.30 אָוונט.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנקה.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2–3 און פון 6–8 אָוו.

כוס תנחומים
להארבעה אחים החוגים הנכבדים הנקובים בשמותם ידידי: ה"ר משה, שמחה, יעקב, דוד למשפחת קוסעוויצקי, הנני משתתף בצערם על מות
אביהם ז"ל
המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים ולא תדאו עוד מצער ח"ו.
מוקירם פּנחס הכהן הארענשטיין
לאדז, כ' לחודש אדר תרצ"ד.

פרל. לאַדאַ גליקליך
צו איער חתונה
מיט ה' יודאַ שאַפּירא
ווינשען אַ הערצליכען מזל-טוב און אַ גליקליך צוזאַמענלעבען
אַננאַ און דוד ווינריב,
מאַניאַ שווייצער,
גיצעק ראָזענפעלד,
לעאָן ווישינסקי,
יוסף בערנשטיין.

יודישע רעליגיעזע אַרבייטער = פּאַרטיי
„פּועלי אגודת ישראל"
לאָדז, וועכאָדניאַ 66.
היינט מאָנטאָג, פ' ויקרא (12 מערץ) פּינקטליך 8 אָוונט, וועט האַלטען אין אייגענעם לאָקאַל אַ רעפעראַט
דער חשוב'ער גאַסט און טאַלאַנטפולער רעדנער הרה"ג
ר' יצחק שוסטער
שליט"א פון סאָקאָלקאַ
א. ד. ט.: „וואָס איז — און וואָס דאַרף זיין פּועלי אגודת ישראל"
איינגאַנג פריי. איינגאַנג פריי.

מביעים אנו את השתתפותנו בצערו הגדול של חברנו, חבר הועד של המזרחי בלודז,
מר יצחק בערגער
לרגלי מות עליו אביו
נ"ע שמחה בונם ז"ל
המקום ינחמהו בנחמת ציון וירושלים.
הועד ואגודת ה„מזרחי" בלודז
הועד לתנועת „תורה ועבודה" בלודז
הגבאים ומתפללי בית התפלה „שערי מזרח" בלודז
הקיבוץ על שם „הרב מוהליבר זצ"ל" בלודז.

רופּטורען
(ברוך=קראנקהייטען)!!

ספּעציעלע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע לאָקאַליזירן ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציע אפילו די עלטעסטע און גרעסטע בראַכן (ברוכען) פון אַלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.
דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך אַנלייגען ספּעצ-יעלע צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען.
אויף אויסגעקריצטע רוקען-ביין (הויקערס) הייל-אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען, אויף אויסגעקרימטע פיס און קניהען, ביינער-שווינדזוכט הייל-אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, אויף פּלאַט-פוס ווענדע ווערטליכע סטאַפּעס (פּלאַטפוס)
ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע וואָקלאַדקעס לויט גיפּס-מאָדעלען, קינסטליכע הענד און פיס.
ספּעציעלער לאַנשטאַלט פאר הייל=ארטאפּעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz
אויס לעמבער
לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (פּאַרטער פּראָנט) טעל. 177-09
בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז נויטווענדיג.
(אין זגערזש אויף סלאַוואַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

לאדז, 12 מערץ 1934
„נייער פאלקסבלאט"
לאדז 12 מערץ 1934

דער פראפאגאנדע-שעף האלט אדרשה

די רעדע פון דר. געבעלס אויף דער לייפציגער מעסע

די לייפציגער פריהלינג-מעסע האט געעפענט מיט א גרויסער רעדע דער דייטשער פראפאגאנדע מיניסטער ד"ר געבעלס. צום ערשטן מאל איז דער שטענדיג אפטימיסטישער רעקלאמע-שעף פון דריטן רייך געצוואונגען געווען אנשטאט אגרעסיווע ארויבערצוגיין אין פארטיידיגונג.

דער גרעסטער טייל פון זיין רעדע איז געווען געווידמעט, דער שרעקליכער בלומרשט ירושה, וועלכע דאס נייע סיסטעם האט איבערגענומען פון דער רעפובליקאנישער עפאכע. געבעלס האט געהאלטן א'ן אייך ענטשולדיגן זיך, פארוואס אייגענטליך איז ביז איצט אויפ'ן ווירטשאפטליכן געביט נישט געשאפן געווארן קיין שום בייעס. ענדליך האט ער פאר דער פערזאמלונג פון ווירטשאפטליך-הענקענדע מענשן נישט געקאנט זיך בעגנוגענען מיט בלויזע ווערטער און האט געמוזט ברענגען אויך ציפערן. לאמיר זיך, אלזא, צוקוקן צו די ציפערן, וועלכע דארפן אילוסטרירן דעם ווידער אויפבוי פון דער דייטשער ווירטשאפט.

געבעלס דערציילט, אז פון יאנואר 1933 ביז סוף יאנואר 1934 איז די צאהל ארבייטסלאזע געפאלען פון 6,01 מיליאן ביז 3,77 מיליאן, א ער. דער פראפאגאנדע - מיניסטער האט קיין ווארט נישט געזאגט וועגן דעם, ווי גרויס עס איז די צאהל ארבייטס-שעה'ן און ווי גרויס עס זענען די מלוכה - איינקונפטן פון לוין-שטייער. נישט באר גרויסע פאבריקען, ווי קרופ און סימענס ווייזן אויף, אז די אלגעמיינע לוין-סומע איז געפאלען (ביי סימענס-שוקערט פון 75,1 פראצ. אויף 64,6), באר אויך אפיציעל ווערט צוגעגעבן, אז דער פערדינסט פון גרויסע ארבייטער-שיכטן שטייגט קוים איבער דאס, וואס זיי בעקומען אלט וואוילטעטיגע אונטערשטיצונג. דער פראפאגאנדע - מיניסטער האט פערשוויגן, אז אפילו לויט דער אפיציעלער סטאטיסטיק איז דער אינדעקס פון לעבענס-אויסהאלטונג ביים בייקום יאשים געוואקסן דער פרייז פון די וויכטיגסטע לעבענס-מיטלען איז געשטיגן. א שטייגער דער פרייז פון מארגארין איז געשטיגן ביז אויף 40 פראצענט. פוטער האט אין יאנואר 1933 געקאסט 170 אין יאנואר 1934 — 252 מארק.

ד"ר געבעלס פאנטאזירט וועגן שטייגן פון פראדוקציאנס-ווערט פון דער דייטשער אינדוסטריע אויף דריי מיליארד. אבער ער האט גארנישט געזאגט וועגן דעם, ווער עס קויפט און ווער עס בעצאהלט פאר דער דאזיגער צוגעוואקסענער פראדוקציע. ער האט פערשוויגן, אז דער נאציאנאל-סאציאליסטישער סיסטעם האט רואינירט דעם דייטשן עקספארט. דער דייטשער אויסערן-האנדעל האט אין יאהר 1933 דערגרייכט אזא מדרגה, אויף וועלכער ער איז געשטאנען אין יאהר 1898. אין פערגלייך מיטן יאהר 1932 איז דער עקספארט פונים פערגאנגענעם יאהר געפאלן אויף 868 מיליאן מארק.

דער הערליכער ווידער-אויפבוי פון פראפאגאנדע מיניסטער ווערט צוקלאפט דורך דעם גענעראל-דירעקטאר דארפמילער פון די דייטשע מלוכה-באהנען. זיין בעריכט וועגן מצב פון די באהנען אין 1933 בעווייזט, אז די איינקונפטן פון די באהנען פארן יאהר 1933 זענען מיט 41 פראצ. קלענער פאר'ן יאהר 1929 און מיט 7 פראצ. פאר'ן יאהר 1932.

אלס בעווייז פאר דער ווירטשאפטליכער אויפלעבונג בעהמט ד"ר געבעלס די טעקסטיל-אינדוסטריע און די אויטאמאביל-אינדוסטריע. אבער די טעקסטיל אינדוסטריע לעבט איבער אין דייטשלאנד בלויז א שייך-קאניונקטור, צוליב דעם, וואס כמעט די גאנצע בעפעלקערונג האט זיך אויסגעארמירט, און א גרויסן טייל אויפ'ן חשבון פון דער מלוכה, ווידער די אויטאמאביל-אינדוסטריע איז בעפרייט געווארן פון שטייערן, ד. ה., אז די קאניונקטור קומט ווידער פאר אויפ'ן חשבון פון דער מלוכה. דאס פאלען פון דער אלגעמיינער קויף-קראפט איז צו זעהן פון די פערלוסטן פון האנדעלס-אומזאץ.

ד"ר געבעלס בעריהמט זיך מיט די ערפאלגען פון דער ווינטער-הילף-זאמלונג, וועלכע האט געגעבען 320 מיליאן מארק. ער פערשוויגט אבער, אז 17 מיליאן דייטשן בוניטיגען זיך אין אונטערשטיצונג. אלזא, יעדער איינער פון 4 מענשן. עס מאכט אויס אין די פינף ווינטער-חדשים אויף יעדן בוניטליידענדן נישט קיין גאנצע 4 מארק א חודש. די מלוכה פערנעהמט זיך מיט בעטלעריי, ווייל זי האט פערקלענערט די אונטערשטיצונגען פון ארבייטסלאזע, קריגס-קרבנות און אלע אנדערע נויט בעדערפטיגע אויף מיליארדן מארק.

דער פראפאגאנדע - מיניסטער האט גערעדט און גערעדט וועגן אויפשוואונג, אבער ער האט גארנישט געזאגט וועגן דעם, אז ביים בייקום רעזשים זענען די גאלד- און דעוויזן-סומעס פון דער רייכס באנק אין פערלויף פון א יאהר פערשוואונדען געווארן אויף א סומע פון 806 אויף 340 מיליאן מארק און אז די חובות פון דייטשלאנד זענען אין משך פון יאהר געשטיגן פון 3,040 מיליארד אויף 3,343 מיליארד מארק.

דער גוט-בעצאהלטער פראפאגאנדע-מיניסטער האט גערעדט, ווי א וואסער,: דער גרעסטער טייל פון דער דייטשער נויט ליגט הינטער אונז, דעם קלענערן טייל וועלן מיר בעקעמפן מיט געמיינזאמע כוחות. די סוחרים האבען אויסגעהערט די שיינע רייד און געשאקעלט מיט די קעפ, די זענען געגאנגען אין זייערע פאוויליאנען און אויס-זיכטלאז גענומען ווארטן אויף א קונה.

דער זיג פון די ארבייטער ביי די וואהלען אין לאנדאן

וואס בעדייט דער נצחון אין לאקאלן און אינטערנאציאנאלן מאסשטאב

די לייבאר-פארטיי האט אפגעהאלטען א גרויסן נצחון ביי די לאנדאנער שטאט-ראט-וואהלען.

דער ביז-איצטיגער צוזאמענשטעל פון לאנדאנער שטאט-ראט איז געווען אזא: 83 קאנסערוואטיסטען, 35 לייבאריסטען און 6 ליבעראלען, צוזאמען 124 מאנדאטען. איצט איז לויט די שוין בעקאנטע רעזולטאטען געוועהלט 61 לייבאריסטען און 37 קאנסערוואטיסטען. די ליבעראלען האבען געליטען א מפלה. די לייבאר-פארטיי האט שוין געוואונען 29 מאנדאטען — זי האט צוגענומען 25 מאנדאטען ביי די קאנסערוואטיסטען און 4 ביי די ליבעראלען. אין דריי גרעסערע שטאט-טיילען זענען די רעזולטאטען נאך נישט בעקאנט. אין די דריי קרייזן האבען די קאנסערוואטיסטען געהאט 21 מאנדאטען, די לייבאר-פארטיי 3 און די ליבעראלען 2. די לייבאר-פארטיי קאן רעכענען לפחות נאך אויף 10 מאנדאטען.

אינגאנצען וועט די לייבאר-פארטיי האבען פון 70 ביז 75 מאנדאטען, ד. ה. זי וועט האבען אן'אבסאלוטע מעהרהייט. עס איז א געוואלטיגער נצחון פאר דער פארטיי. דערגרייכט איז ער געווארען אין א גרויסער מאס א דאנק דער פרעכטיג ארגאניזירטער קאמפאניע, מיט וועלכער עס האט אנגעפיהרט דער געוו. קאמוניקאציע-מיניסטער מאריסאן.

דער גרויסער נצחון פון דער לייבאר-פארטיי ביי די שטאט-ראט-וואהלען אין לאנדאן איז די סענסאציע נישט בלויז פון דער ריזיגער ענגלישער הויפט-שטאט, נאר אויך פון גאנצן לאנד און אויך אויסערן לאנד. אמת, מען האט זיך גערעכנט אויף א נצחון פון די לייבאריסטען, אבער דער זיג האט איבערגעשטיגען די סאמע דרייסטע ערווארטונגען פון די ארבייטער-פיהרער.

מיט וואס קען מען דעם זיג ערקלערען? די פארטיי פון מוניציפאלע רעפארמען (קאנסערוואטיווע) זעהט איין די סיבה פון איהר מפלה אין דער אפאטיע פון איהרע וועהלער, וועמעס פרעקווענץ איז געווען א נישט בעדייטענדע. עס איז אבער א פאקט, אז נישט דאס האט געשפילט די דעצידירענדיגע ראלע. אויפן אויסגאנג פון די וואהלען האט געהאט א ווירקונג קודם כל די אונצופרידענהייט פון די וועהלער-מאסען מיט דער ביז-איצטיגער קאמונאלער ווירטשאפט. די ביז איצטיגע פערוואלטער פון דער שטאט האבען נישט ארויסגעוויזען קיין שום איניציאטיוו אויפן געביט פון אויסבעסערן די לעבענס-בעדינגונגען פון די ארבייטער און פון דער ארימער בעפעלקערונג, עס איז זעהר ווייניג געטון געווארען אויפן געביט פון בויען ביליגע און בעסערע וואוינונגען פאר די ארבייטער-מאסען, אויפן געביט פון אויפקלערונג, פון זארג פאר קינדער א. א. וו.

א חוץ דעם, און דאס איז אפשר פאר דער אלגעמיינער אפשאצונג פון דער לאגע דאס וויכטיגסטע שוין נישט אין לאקאלן מאסשטאב, נאר אויך אין אינטערנאציאנאלן, דריקט אויס דער רעזולטאט פון די וואהלען אין לאנדאן דעם וואוקס פון די אפאזיציאנעלע שטימונגען בכלל צווישען די ארבייטער. דאס איז א בעדייטענדע התראה פאר דער איצטיגער רעגירונג אין ענגלאנד. די פאפולאריטעט פון דער רעגירונג, וואס בראש פון איהר שטייט דער רענעגאט פון דער ארבייטער-בעוועגונג מאקדאנאלד, האט לעצטענס זעהר שטארק געליטען. די שטימונג פון דער געזעלשאפט האט זיך ראדיקאל ארויסגעטון אויף לינקס. עס אונטערליגט נישט קיין ספק, אז ווען עס וואלטען איצט פארגעקומען וואהלען צום ענגלישען פארלאמענט, וואלטען זיי אויסגעזעהן גאנץ אנדערש, ווי די לעצטע וואהלען, ווען די לייבאר-פארטיי איז ארויס א צושמעטערטע און די קאנסערוואטיווע האבען בעקומען אן'אבסאלוטע מעהרהייט.

אין אויסגאנג פון די מוניציפאלע וואהלען אין לאנדאן קאן מען איינזעהן אויך א השפעה פון די אינטערנאציאנאלע בעשעהענישען. עס ווייזט אויס, אז איבערטריבען זענען די מיינונגען וועגען פאשיזאציע פון אלע לענדער. די ארבייטער הויבען אן ארויסגיין פון לעטארג, און וועלכען זיי זענען אריינגעפאלען א דאנק דעם נצחון פון פאשיזם אין א רייה לענדער. די געשעהענישען אין דייטשלאנד זענען נישט געבליבען אהן ווירקונג: די פערניכטונג פון דער ארבייטער-בעוועגונג אין דריטען רייך, די גליקען, וועלכע עס האט געבראכט פאר די ארבייטער דער „דייטשער" סאציאליזם, האבען די ארבייטער אין אנדערע לענדער אויפגעוועקט. דער העלדישער קאמף פון די עסטרייכישע סאציאליסטען האט געהויבען דעם מוט פון די ארבייטער אין אנדערע לענדער, און די ווירקונג לאזט זיך שוין בעמערקען אין ווידערבוי פון דער ארבייטער-בעוועגונג אין ענגלאנד.

אנטיסעמיטישע פראפאגאנדע

אין א בוך, וואס איז בעשטימט פאר לעהרער

אין אן'ארטיקעל „אנטיסעמיטישע בוימלעך אין אן'אפיציעלער אויסגאבע" שרייבט א. צינצינאטוס אין „וו. צ.".

אט ליגט פאר אונז א בוך, וואס איז ארויס געגעבען געווארען דורך דעם ווילנער שול-קוראטאריום, אלס אן'אומזיסטע ביילאגע צו דעם „צמט-בלאט פון קוראטאריום פון ווילנער שול-קרייז". דאס דאזיגע בוך איז די ערשטע אויסגאבע פון דער דידאקטיש-ערציהערישער ביבליאטעק ביים ווילנער שול-קוראטאריום און איז בעשטימט, ווי ס'ווערט געזאגט אין דעם שער-בלאט, „אלס א הילפסמיטעל פאר די לעהרער, וואס רעאליזירען דעם פראגראם פון די עפענטליכע אלגעמיינע שולען אין ווילענשטשיזנע און נאוואגרודשיזנע".

דאס בוך ענטהאלט א גאנצער רייה העכסט אינטערעסאנטע מאמענטען פון דעם לעבען און שאפען פון ערשטען פוילישען מארשאל און עס לייענט זיך מיט גרויס נייגעריגקייט.

ווי ערשטוינט מוז אבער ווערען דער יודישער לעזער און בעזונדערס דער לעהרער פון דער יודישער פאלקס-שול, פאר וועלכען דאס בוך איז בעשטימט אלס א הילפסמיטעל, ווען ער געפינט א גאנצע רייה געשמאקלאזע און נישט צוויידייטיגע אנטיסעמיטישע פערל. אויב דער יודישער לעהרער וועט פערשטיין, ווי אזוי די זאכען צו בעהאנדלען, קען מען שטארק צווייפלען, צי וועט אויך דער פוילישער לעהרער פון דארף און שטעטעל אין די צוויי וואיעוואדסטוועס, פאר וועלכע דאס בוך איז בעשטימט, פערשטיין, ווי אזוי דעם מאטעריאל אויסצונוצען, כדי די פערזענליכקייט פון מארשאל יוזעף פילסודסקי זאל נישט אומדירעקט פערבונדען ווערען מיט אנטיסעמיטישער פראפאגאנדע.

אויף די זייטען 51—53 פון דעם בוך געפינען מיר אן'אויסצוג פון ראסטווראווסקי'ס ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט געשילדערט די תקופה פון דער פויליש-באלשעוויסטישער מלחמה און דאס פערנעמען דורך דעם פוילישען מיליטער די שטאט לידע.

און אט געפינען מיר אין דעם דאזיגען ארטיקעל פאלגענדע בלימעלעך: „דאס איז געווען דעם 16-טען אפריל. דער ערשטער אטאק האט נישט בעגעבען קיין רעזולטאט. די באלשעוויקעס האבען דורך שפיאנען געוואוסט וועגן אונזער אפענסיווע און זיי האבען זיך שטארק פערטיידיגט. נאר די פערזענליכע אינטערווענץ פון קאמענדאנט (מארשאל פילסודסקי), וועלכער איז אויף אן'אויטא אפגעפאהרען אויפ'ן פראנט און געווארפען די רעזערווען, האט איבערגעוואויגען די וואגשאל. דער וואקזאל איז פערנומען געווארען, א באלשעוויסטישער צוג איז דורך א גראנאט אויפגעריסען געווארען אין דער לופטען און אויף א שטח פון 200 מעטער זענען אפגעמעקט געווארען אלע בוימער, פונקט ווי שוועבעלעך. מען האט בעדארפט ערווערבען די שטאט, אין וועלכער עס האבען זיך פערטיידיגט באלשעוויקעס און יודען".

ראסטווראווסקי שילדערט ווייטער דעם הונגער, וואס האט געהערשט אין יענע צייטען אין ווילנער קאנט און ער שרייבט:

„די מענשען קאכען דא פאלעוואס און באקען דערפון ברויט, מחמת די באלשעוויסטישע „דראבעס" האבען רעקווירירט אפילו די תבואה, וואס איז געווען בעשטימט אויף זריעה. די האסט נישט קיין בעגריף, וואס דאס איז פאר א ווילדע הארדע אונטער דעם יודישען קאנטשיק".

וואס קען טראכטען זיך א פוילישער דארפס-לעהרער, ווען אין זיין האנד פאלט ארויין אזא אנטיסעמיטישער „אוצר". דאס בוך דארף דיגען אלס מאטעריאל אויף צו בעארבייטען דורכ'ן לעהרער — קען מען זיך שוין היינט פארשטעלען, ווי אזוי די לעהרער וועלען דאס אויסנוצען.

פשוט גערעדט, דער דארפישער און קליינשטעטלשער לעהרער וועט ראסטווראווסקי'ס „תורה" וועגען דעם געמיינזאמען אנטי-פוילישען יודיש-באלשעוויסטישען פראנט בעטראכטען אלס א מין אפיציעלע ענונציאציע פון ווילנער שול-קוראטאריום און אלס א בעשטאנד-טייל פון דעם נייעם דערציהונגס-פראגראם.

נאכמעהר איז בעדויערונגסווערט, וואס אין א בוך, וואס איז אינגאנצען געווידמעט דער פערזענליכקייט פון מארשאל פילסודסקי און וואס האט דעם צוועק צו פערהערליכען די דאזיגע נאבעלע געשטאלט אין די אויגען פון קינדער — זאל געטריבען ווערען אנטיסעמיטישע פראפאגאנדע.

דער ענין איז בעזונדערס אקטועל אין איצטיגען מאמענט, ערב די פייערונגען פון נאמענסטאג פון מארשאל יוזעף פילסודסקי, ווען דורכ'ן שול-קוראטאריום ארויסגעגעבענע ביכעל איז א זעהר גאנגבארע לעקטור צווישען דער לעהרערשאפט.

דער שארפער דוחק פון ארבייטס-הענד אין א"י

טויזענדער בעדואינער פון עבר-הירדן און סיריען שטראמען קיין א"י

ירושלים. מיט'ן אנהויב פון פריהלינג-ארבייטס סעזאן פיהלט זיך, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט — א שטארקער דוחק אין ארבייטס-הענד אין גאנץ א"י, הן אין שטאט און הן אין דארף.

אין גאנצען לאנד ווערט, צוליב דעם זעהר שארפען מאנגעל פון ארבייטער, געפיהרט אן'אינטענסיווע רעקרוטירונגס-אקציע פון ארבייטס-פעהיגע מענשען. בעזונדערס שטארק פיהלט זיך דער מאנגעל אין די פרדסים, וואו דאס אראפנעהמען די פרוכט מוז דרינגענד בעארבייט ווערען, כדי עס זאל נישט געהן לאיבוד. וואו עס איז נאר מעגליך אפצורייסען פון דער פראפעסיאנעלער ארבייט ביידא-אנגעשטעלטע אדער אנדערע ארבייטס-מענשען, ווערט עס געטון און זיי ווערען געשיקט אין די פרדסים.

מען ערווארט, אז די עלטערע שול-קינדער וועלען בעפרייט ווערען אויף די פסח-פעריען פריהער ווי אלע יאהר, כדי די זאלען קענען מיטהעלפען אין די פרדסים-ארבייטען.

בלויז אין פתח-תקוה דארף מען האבען נישט ווייניגער ווי טויזענד מאן. אין פיל טויזענדער ארבייטס-הענד נויטיגען זיך די ארבייטער פרדסים-קאלאניעס.

אין פתח-תקוה און אנדערע ערטער האבען שוין בעקומען בעשעפטיגונג גרויסע צאהלען בעדואינער פון סיריען און עבר-הירדן, מען ריכט זיך, אז צוליב די ידיעות וועגן ארבייטס-מאנגעל אין א"י וועלען אנהויבען שטראמען קיין א"י אויף אומוועגן טויזענדער אראבער פון די שכנות'דיגע לענדער, בעזונדערס פון עבר-הירדן, וואו די לאגע איז, ווי בעקאנט, אן'אומגעוועהנליך שווערע און פיל טויזענדער אראבער זענען פערמאנענט ארבייטסלאז.

בעצייכענדיג די לאגע אלס קאטאסטראפאל, פאדערט דער „דבר" אנצוהויבען א פערשטארקטער אקציע, אז די רעגירונג זאל ערמעגליכען א פערגרעסערטע עליה קיין ארץ-ישראל.

די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ האט געעפענט אן'אויספארשונג וועגען די ארבייטס-בעדערפענישען אין א"י אלס צוגרייטונג צו איהרע פארשלאגען פאר דער רעגירונג וועגען סערטיפיקאטען-שעדול אויף דאס נעכסטע שעדיול (מערץ סעפטעמבער 1934).

די הסתדרות-העובדים [illegible] אז ביז-איצט האבען זיך רעגיסטרירט אלס פרייוויליגע ארבייטער אין די פרדסים 200 מאן פון פערשידענע בערופען. די דאזיגע צאהל איז אבער א נישטיגע אין פערגלייך מיט די בעדערפענישען פון ארבייטס-מארק.

אויף א ווענדונג פון „עזר-הלאומי" האבען עטליכע הונדערט שול-קינדער אנגעהויבען אין די נאכמיטאגען ארבייטען אין די פרדסים.

דייטשע יודען, וואס האבען נאך נישט געפינען קיין ענטשפרעכענדע בעשעפטיגונגען אין די געביטען, אין וועלכע זיי וועלען זיך אייבארדענען, ווערען גערופען צו קומען אין די קאלאניעס אויף שניט-ארבייט.

עס ווערט פעסטגעשטעלט, אז חוץ טויזענדער ארבייטער, וואס פאדערען זיך אין די קאלאניעס, זענען בלויז אין דער אינדוסטריע נויטיג 6000 מאן, דערונטער 4000 אין תל-אביב. בעזונדערס שטארק איז דער מאנגעל פון ארבייטס-הענד אין דער בוי-אינדוסטריע. און דאס נישט קוקענדיג דערויף, וואס אין דער דאזיגער אינדוסטריע ווערען געצאהלט זעהר הויכע שכירות.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מאנטאג 12 מערץ
כד אדר תרצ"ד

זון-אויפגאנג 6.05
זון-אונטערגאנג 5.29

רעמעל איז נישט קיין קוני-לעמעל

ווי אזוי פאלש געלד פיהרט צו פאלשע באהן-בילעטן

(2) אויף דער פעראָרדענונג פון דער כושאַ-נאָווער פאָליציי איז נעכטן אַרעסטירט געוואָרען אין לאָדז אַ געוויסער יוזעף לעמעל.

וואָס איז געווען די מעשה ?

מאַ הערט זשע – ס'איז אַ גאַנץ געוועהנ-ליכע מעשה :

אין כושאַנאָוו האָט מען די טאָג געכאַפּט ביי דער האַנד אַ געוויסען זעליג זיגעל, וועלכער האָט פערשפּרייט פאַלשע 2-ער און 5-ער זלאָטעס.

האָט מען איהם געפרעגט :

— הע ?

האָט ער געענטפערט : — איינער בערעל פליישער האָט עס איהם געגעבען.

איז מען געגאַנגען צו דעם בערעל פליי-שער, האָט יענער ווידער געזאָגט, אַז די פאַלשע מטבעות שטעלט איהם צו איינער יוזעף לעמעל פון לאָדז.

נו, מילא, איז — ווי געזאָגט — האָט מען לעמעלען אַרעסטירט, און בינו לבינו, בעת מען האָט געמאַכט ביי איהם אַ רעוויזיע, האָט מען געפונען ביי איהם אַנ'אַלטען באַהן-בילעט, וואָס איז עפּיס געווען נישט אין אָרדענונג, און אַז מ'האָט אָנגעהויבען גענוי חוקר ודורש זיין, וואָס איז די מעשה, האָט זיך ערשט געמאַכט דער ריכ-טיגער קאַך, ווייל עס האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דער דאָזיגער בילעט שטאַמט פון דעם כושאַנאָ-ווער באַהן-קאַסירער, טאַדעאוש מעדריס, וועלכער פלעגט, — ווי עס ווייזט זיך איצט אַרויס, פער-קויפען באַהן-בילעטען אויף ווייטע שטרעקעס, און אין די קאַפּיעס פון די אויסגעשריבענע בילעטן, אָנגעבען גאָר נאָהענטע שטרעקעס, צוגעהמענדיג פאַר זיך דעם רעשט איינקאַסירטען געלד פון די פּאַסאַזשירען.

מעדריס זיצט שוין אויך אין תד-נדיא, און די אויספאָרשונג ווערט, כנהוג, ווייטער געפיהרט, אָבער בסוד — לטובת דעם ענין.

שיאַדאי. פאַני... פּרעזעסאָווא

און די פרעזעסאָווע וועט נעבעך גיין זיצען אויף דריי חדשים

(2) די מעשה פון הער געשיכטע איז פאָלגענדע היסטאָריע :

דעם 4 אויגוסט 1931 איז אין לאָדז בעשטע-טיגט געוואָרען דער סטאַטוט פון אַ געזעלשאַפט מיט'ן נאָמען : „פעראיין פון אלמנות און יתומים פון די אומגעקומענע און פערשוואונדענע מיליטער-לייט" מיטן זיץ־אָרט אויף אַנדזשעיאַ 44.

פרעזעסאָווא פון פעראיין איז געוואָרען די 33-יעהריגע אַניעלאַ מאַרטשיניאַק.

דעם 19 אָקטאָבער 1932 איז דער פעראיין ליקווידירט געוואָרען.

מפרבוי איז געוואָרען פעסטגעשטעלט, אַז איין דער קאַסע פעהלט 160 גילדען.

בעשולדיגט האָט מען איז דעם די פאַני פרעזעסאָווא בכבודה בעצמה, און כאָטש, זי האָט גע'טענה'ט, אַז דאָס געלד האָבען גע'פטר'ט די אינקאַסענטען, האָט מען זי דאָך נעכטען געלאַדענט צום געריכט, און דאָ —

דאָ האָט דאָס הויפט־וואָרט געהאַט די עדות'טע, אַ געוויסע לעוויצקאַ, וועלכע האָט דערקלעהרט פאַר'ן געריכט, אַז זי איז אַנגאַזשירט געוואָרען דורך דער פאַני פרעזעסאָווא מאַרטשיניאַק, אַלס וויצע-פרעזעסאָווא... און אַז זי, לעוויצקאַ, האָט הע'טענה'ט: ס'טיט'ש, היתכן, ווי אַזוי קאָן איך זיין אַ וויצע־פרעזעסאָווא, בעת איך האָב נישט הערצו די געהעריגע אויסבילדונג, האָט די מאַרטשיניאַק זי בערוהיגט, אַז זי וועט בלויז זיין אַ — מאַנעקין...

ווייטער האָט די לעוויצקאַ דערקלעהרט, אַז די בעשולדיגטע פלעגט אָפט טעלעפאָנירען אין שטאָט אַריין צו פערשידענע פירמעס, און געבעטען מ'זאָל עפּיס מנדב זיין פאַר'ן "יתומים־און־אלמנות־פעראיין"... און אַז דערביי פלעגט זי זיך דורכ'ן טעלעפאָן פאָרשטעלען, אַלס פרוי פון גע־נעראַל מאַלאַכאָווסקי, וועלענדיג משמעות אַזוי אַרום געפינען מעהרער צוטרוי צום פעראיין...

הכלל, דאָס געריכט האָט זי פערמשפט אויף 3 חדשים צו זיצען און — שוין !

200 זלאָטעס אַ „שטיק"

אַרעסטירט אַ לאָדזער צושטעלערין פון לעבעדיגע סחורה

(2) אין שייכות מיט דעם וואַקסענדען עלענד און נויט פערמעהרט זיך לעצטענס זעהר שטאַרק דער האַנדעל מיט לעבעדיגע סחורה, און פאָליציי האָט אַ סך צו טון מיט'ן ענטדעקען די שולדיגע אין דער שענדליכער אַרבייט.

מיט עטליכע טעג צוריק האָט די היגע אויס-פאָרשונגס-מאַכט ווידער ענטדעקט אַזאַ מין מיאוס'ע געשיכטע.

די פאָליציי האָט גענומען אויף אַ געהיימען אופן בעקומען אַ ידיעה, אַז די אינהאַבערין פון שאַנד-הייזעל אויף 28. קאַניאַוואַר שיסער-פוקק נומער 51, אַ געוויסע אַניעלאַ רענקאָווישקאַ פער-נאַרט צו זיך אָרימע יונגע אַרבייטער-מיידלעך און אונטער'ן אויסרייד, אַז זי וועט פאַר זיי שאַפען אַרבייט, שיקט זי אַפ קיין וואַרשאַ צו אַ דאָרטי-גער הייזעל-„טשאַטשע" יוזעפאַ גראַבאָווסקאַ, אויף קרוטשאַ 7, פון וועלכע זי בעקומט פאַר זיי 200 זלאָטעס פראָ שטיק...

די גראַבאָווסקאַ ווידער פערקויפט די מייד-לעך ווייטער מיט גרעסערען אָדער קלענערען ריוח, און די אָרימע מיידלעך צווינגט מען צו פּראָסטי-טוציע דורך מורא'דיגען שלאָגען און טאָרטורעס.

אַזוי זענען קיין וואַרשאַ, צ. א. פערקויפט געוואָרען : די 18-יאָהריגע האַננאַ וולאָסקאָווסקאַ, די 19-יאָהריגע רעגינאַ בייער, די 20-יאָהריגע סטעפאַניאַ סקלאַדאַנעק, און די 18-יאָהריגע הע-לענאַ קאַרפּינסקאַ.

די רענקאָווישקאַ איז אַרעסטירט געוואָרען און עס ווערט געפיהרט אַנ'אויספאָרשונג.

זיך דערשאָסען און צוויי פערוואונדעט

אַ נייע ליבע-טראַגעדיע אין לאָדז

(2) משמעות, אַז אונזער בירגע, פעריקבאַנסטע לאָדז האָט מהוּיק ברוגז אין סתם-עקזיסטענץ זאָרגען, אויך אַ סדרה מיט... ליבע-טראַגעדיעס.

אַט האָבען מיר אין משך פון אַ גאָר קור-צער צייט צו דערצעהלען וועגען דער פערטער בלוטיגער ליבע-טראַגעדיע, וואָס האָט געגעבען אין רעזולטאַט איין טויטען און 2 פערוואונדעטע.

די טראַגעדיע, וועגען וועלכער מיר געבען איצט איבער האָט זיך אָפּגעשפּילט נעכטען אויף לאַנקאָווע 22.

געשעהן איז אַט וואָס:

מיט אַ צייט צוריק האָט זיך די 20-יאָהריגע שניידערין העלענאַ טראַיאַנאָווסקאַ (פון לאַנקאָווע 22) בעקענט מיט דעם 22-יאָהריגען שלאָסער-אַרבייטער פראַנציישעק ראַטשינסקי.

דאָס יונגע פּאָרעל האָט זיך שנעל ליב גע-קראָגען, זיך אָפט צוזאַמענגעטראָפען, און זענען אַנגעגאַנגען אַלס חתן-כלה.

העלענאַ'ס פאָטער אָבער, דער וועבער וואָיטשעך טראַיאַנאָווסקי האָט אָבער נישט גע-האַלטען פון דעם דאָזיגען שידוך, טענה'דיג, אַז זיין שעהנע העלענקע איז ווערט צו האָבען אַ בע-סערען און לייטישערען מאַן, ווי דער אוואַנטורניק און „שייגעץ", פראַנעק ראַטשינסקי...

ביסלעכווייז, ביסלעכווייז האָט דער פאָטער איבערגעצייגט די טאָכטער, אַז עס איז טאַקי אַזוי, ווי ער זאָגט, אַז ראַטשינסקי, הייסט עס, איז גאָר קיין לייט נישט. און דער סוף איז געווען, אַז דעם פאָריגען שבת האָט העלענע דערקלערט פראַנעק'ן, אַז — לאָ... ס'וועט דערפון נישט ווערען... ווייל זיי פּאַסען זיך נישט ווי געהעריג, איינער צום צווייטען...

לכתחילה האָט עס ראַטשינסקי אויפגענומען גאַנץ קאַלטבלוטיג, און געזאָגט, אַז עס וועט טאַקי אפשר בעסער זיין אַזוי, אַז זיי זאָלען זיך שיידען...

ער האָט בלויז צוגעגעבען, אַז מחמת דעם וואָס ער האָט זי פאָרט ליב-דאָס-לעבען, וועט ער אום כדי צו פערגעסען זי, אַרויספאָהרען פון לאָדז, און איבערראַשט זונטאָג זיך מיט איהר געזעגענען...

ויהי היום – און דער ריכטיגער סוף איז געשעהן נעכטען, זונטאָג :

ניין אינדערפריה איז צו העלענע'ן אַריין אַ שייגעצל, און אַרויסגערופען זי אין דרויסען אַרויס, באשר בכן פראַנעק וואַרט אויף איהר – ער וויל זיך מיט איהר געזעגענען.

העלענע האָט זיך נישט געלאָזט בעטען, און אַז זי איז אַרונטער אין הויף, האָט ראַטשינסקי קיין צוויי ווערטער נישט געזאָגט, אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער, און אין איהר געשאָסען.

כאָטש די קויל האָט זי בלויז געטראָפען אין פוס, האָט דאָס מיידעל געמאַכט אַ שרעקליכען גע-וואַלד, און ס'איז איהר צו-הילף תיכף אַראָפּגע-לאָפען דער פאָטער איהרער.

ראַטשינסקי האָט נישט געמאַכט קיין לאַנגע שהיות און אויך איהם אַריינגעשאָסען אַ קויל אין בויך אַריין...

דאַן האָט ער זיך מיט'ן רעוואָלווער אין האַנד גענומען אַנטלויפען.

שכנים און דורכגייער האָבען איהם באַלד נאָכגעיאָגט, און ווען ער האָט דערזעהן, אַז מ'וועט איהם האַלט שמאַל, האָט ער זיך אויף אַ ווײַלע אָפּגעשטעלט, און זיך גופא אַריינגעשאָסען אַ קויל אין קאָפּ אַריין...

הכלל, דער סך הכל פון דער בלוטיגער טראַ-געדיע איז : אַז ראַטשינסקי איז טויט, טראַיאַ-נאָווסקי איז שווער פערוואונדעט אין בויך, און העלענע הינקט אויף אַ פוס...

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווע 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג.
ספּעקטראַלע בעראַטונגען און פסיכאָ-אַנאַליזע.
נעהמט אָן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אָוונט
זונטאָג און חגאות פון 9 — 1 פאַרמיטאָג.

זאַל פילהאַרמאָניע
נאַרוטאָוויטשאַ 20, טעל. 213-84

מיטוואָך, דעם 14 מערץ 8.45 אָוונט וועט שפּילען
דער געניאַלער פידעל-שפּילער

Józef SZIGETI

וועגען שפּילען פון דעם גרויסען ווירטואָז שרייבט די פּרעסע:
„... דאָ האָט נישט די האַנט פון ווירטואָז געהערשט, נאָר זיין געדאַנק האָט זיך שטורעמדיג צוגעשעהנט, אַרויסזאָגענד'ג דאָס, וואָס עס האָט געשפּילט אין דע' נשמה, דער צוהערער האָט פאַר זיך אַ גרויסע און אמת'ע קונסט, פון דער ערשטער ביז דער לעצטער גאָנג. אין הינזיכט פון דער איינדרוקס פון דער פיאָנע, וועלכע ווערט בעצייכנט דורך שיגעטי'ן אויף אַ וואונדערפול-שעהנעם אופן, אין פרט פון אויסדרוקס-מעגליכקייטען און קאָלאָריט פון און צום סוף אויך אין פרט פון דער רמבקמט פון דער טעכניק, וואָס איז אָהן פגם און פרעציז, שטעהט שיגעטי'ס שפּי-לען אויף דער העכסטער מדרגה פון פולקומענהייט.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע

פּאָבאָראָוויעס פון יאָהרגאַנג 1912 און עלטערע דאַרפען זיך שטעלען צו דער קאָמיסיע

אין לאָקאַל פון דער מיליטער-אָפּטיילונג ביים מאַ-גיסטראַט, פּיעטרקאָווער 165 וועט זיין טעטיג די צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פ. ק. או. לאָדז.

עס דאַרפען זיך מעלדען, די פּאָבאָראָוויעס פון יאָהרגאַנג 1912 און עלטערע וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 6, 8, 9 און 11 פּאָ-ליציי-קאָמיסאַריאַטען, וועלכע האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, האָבען זיך נישט צוגע-שטעלט צו אַ קאָמיסיע.

לאָדזער הויזבעזיצער

בעמיהען זיך וועגען אַ הלוואה ביים אַרבייטס-פאָנד

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, פאָהרט די וואָך אַרויס קיין וואַרשאַ, צו דער דירעקציע פון אַרבייטס-פאָנד, אַ דעלעגאַציע פון לאָדזער הויז-בעזיצער-פעראיינען וועגען בעקומען דאָרט פאַר זיך קרעדיטען אויף אָנצוקניפען די הייזער אין קאַנאַליזאַציע-נעץ.

מען רעכענט, אַז די בעמיהונגען פון דער דעלעגאַציע וועלען האָבען אַ פעולה.

ווצמען איז מען בעפאַלען אויף עק דאַלנאַ און זשוראַווי'אַ

(–) צהערנעכטען זענען עטליכע שקצים בעפאַלען אויף עק דאַלנאַ און זשוראַוויאַ אַ ייד, וועלכער האָט זיך קוים אַרויסבעקומען פון זייערע הענד אַ לעבעדיגער, דערביי האָט דער ייד פערלוירען זיין היטעל, וועלכער איז אָפּצונעהמען ביים ראַדאָגאָשטשער רב הרב סילמאַן.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

י. קאַפּראַלאָווסקי (נאָוואָמיעסקאַ 15), ס. טראַוקאָווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום (שרודמיעסקאַ 21), מ. בארטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95), י. קלופּשטאַ (קאָנטנע 54), טשיבסקי (ראָקישינער 53).

שיער דערטרונקען געוואָרען 3 קינדער

(2) די דריי יונגלעך : הערש יעדיק, אַרמין געללער און העניק שאַלץ האָבען זיך נעכטען געגליטשט אויף דעם פערפרוירענעם סטאַוו אין פאַרק „זשרודליטקאַ" (וואָדנע 46).

פלוצים האָט זיך דער דיקער אייז אונטער זיי איינגעבראָכען און זיי האָבען זיך אָנגעהויבען צו טרינקען.

דער אַרומיגער עולם האָט געמאַכט אַ געוואַלד, און ס'איז געלונגען די דריי קינדער אַפּצוראַטעווען. אַלע זענען זיי געווען גאַנץ נאַס.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26

היינט און פאָלגענדע טעג !
דער שענסטער שלאַגער פון סעזאָן!
— I. —
סופּערפילם-קאָמעדיע, וואָס מ'האָט ביז איצט נישט געזעהן, מיט'ן אָנטייל פון מ'זענד שעהנע מיידלעך א. ג.

Urwis z Hiszpanji

מיט EDDIE CANTOR
אין דער הויפּטראָלע.
— II —
אַלס אויסערן פּראָגראַם ווערט געגעבען די אומגעוועהנליכע-דראַמע א. ג.

אויסטערלישע הויז

אין דער הויפּט-ראָלע
BORIS KARLOFF

אָנהויב 4 נ"מ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

בונם בערגער ז"ל

פערגאַנגענעם דאָנערשטאָג האָט דאָס יודישע לאָדז בעגלייט צו זיין אייביגער רוה איינעם פון איהרע אָנגעזעהענסטע יודען בעלי-צדקה פון אַלטען חסידיש-בעל-הבתישען טיפ — שמחה בונם בערגער ז"ל, וועלכער איז געשטאָרבען אין עלטער פון 74 יאָהר.

אלס צווייג פון דער פאַמיליע בערגער און איידעם פון ר' מיכאל קאָניג — די מיטבויער פון יודישען לאָדז, האָט ער במשך פון פיל צעהנדליגער יאָהרען געהאָלפען צו דער ענטוויקלונג פון א גאַנצע רייה געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס, וועלכע ער האָט אונטערשטיצט ביד רחבה.

זיין הויז האָט געשטאַנען מיט גרויס נדיבות און איז געשטאַנען אָפען פאַר אַלע נצרכים און נויטבעדערפטיגע. תנצב"ה.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

מאָנטאָג, דעם 12-טען מערץ 1934

7 צייט-סיגנאַל, 7,05 גימנאַסטיק, 7,20 גראַמאָפאָן, ידיעות, 7,40 גראַמאָפאָן, 7,55 הויז-ווירטשאַפט, 11,40 פּרעסע, ידיעות, 11,57 צייט-סיגנאַל, 12,05 גראַמאָפאָן, ידיעות, 12,33 גראַמאָפאָן, 3,25 עקספּאָרט, קאָמוניקאַט, 3,40 גראַמאָפאָן, 3,55 קאָנצערט, 4,40 לעקציע פראַנצויזיש, 4,55 קאָנצערט, 5,30 גראַמאָפאָן, 5,50 רעפּערטואַר פון די טעאַטערן, קאָמוניקאַט פון לאָדז, 6 רעפּעראַט, 6,20 מוזיק, 7,05 פערשידענעס, 7,25 רעפּעראַט, 7,40 ספּאָרט, 7,47 ידיעות, 8,02 האָלענדישע מוזיק, 9 רעפעראַט, 9,15 קאָנצערט, 10 אודיציע, 11 ידיעות, קאָמוניקאַטן, 11,05 טאַנץ מוזיק.

* * *

פון אויסלאַנד

5,25 מאָסקווא — אָפּערע „טאָסקאַ", 6,20 וויען — אָפּערע פון וואַגנער, 7,40 בודאַפּעשט — סימפ. קאָנצערט, 9,30 שטראַסבורג — סימפ. קאָנצערט.

היינט לעצטע פאָרשטעלונג פון „אורטייל"

אין יודישען קאַמעראַל-טעאַטער
אַל. 1 מאַי 2

צוליב די אָנגעשטרענגטע פּראָבען פון דער סענסאַציאָנעלע פּרעמיערע ווערט אין יודישען קאַמעראַל טעאַטער דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג נישט געשפּילט.

היינט מאָנטאָג לעצטע הנחה פאָרשטעלונג פון „אורטייל" פּרייזען פון 50 גר. ביז 1 זל.

מעלדונג

הנחה-בילעטען אין קינאָס און אין טעאַטערס

די קולטור-קאָמיסיע ביי דער באָראָכאָוו-ביבליאָטעק אַל. קאָשטשושקי 9 טעל. 191,50 גיט אַרויס הנחה בילעטען אין קינאָס און טעאַטערס צו זעהר ביליגע פּרייזען.

שבת דעם 17 מערץ ווערט אָרגאַניזירט דורך דער ביבליאָטעק 3 גרויסע חגהה טעאַנסען אין קינאָ „ראַקעטאַ" שענקעוויטש 40 פון דעם בארימטען סאָוויעטישען פילם „דער שטורם איבער אזיען" („Burza nad Azją") רעזשיסירט דורך פודאָווקינען, בילעטען פון 25 גר. שוין צו בעקומען.

ס'ווערט אויך אַרויסגעגעבן הנחה בילעטען אין טעאַטער „Rozmaitości" אויף דער פוילישער אָפּערעטקע „No, no nonete".

ספּעציעלע הנחות אין „קאַמעראַל" טעאַטער אויף דער בעריהמטע פּיעסע „דער אורטייל" מיט סאַנדלערן אין דער הויפּט ראָל.

דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג יעדען טאָג פון 10 פריה ביז 10 אין אָוונט.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.
זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.
פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעמשניצע-פּרייזן

DR. MED. H. LUBICZ

פאַר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראַנק.
צעגעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאָג און יו"ט 9–1. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַל

די ענדעקעס האָבען זיך געשלאָגען
מכות רצח צווישען זיך
אבי עס בלייבט אין דער משפחה

ביי די לאָדזשער ענדעקעס טומלט זיך לעצטענס זעהר שטאַרק צוליב די פּראָוואָקאַציעס וואָס זענען געמאַכט דער דאָזיגער ריכטונג דורכן גלה ראַגאָזשינסקי, אז ביי די ענדעקעס זענען פאָרגעקומען געלד-מיסברויכען און נאָך אַנדערע „שעהנע" מעשים.

צוליב דעם איז אויף נעכטען צונויפגערופען געוואָרען אַן אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די ענדעקעס אין זאַל פון העלענאַוו, ווען איינער פון די פערזאַמעלטע האָט אויך אָנגעהויבען צו ענטדעקען די מיסברויכען וואָס די היגע ענדעקעס מאַכען, איז אין זאַל ענטשטאַנען א שרעקליכער סקאַנדאַל, וועלכער איז באַלד איבערגעגאַנגען אין א געשלעג אויף פויסטען און מעסערס. מ'האָט זיך געשלאָגען אין דער קופע אריין, אזוי, אז די קאַרעטקע פון דער פּאָגאָטאָוויע האָט שוין געפונען עטליכע צעהנדליג צושמיסענע און צושלאָגענע.

איינעם פון זיי האָט מען אין א זעהר שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין פּאָזנאַנסקיס שפּיטאָל, ווען נישט די פּאָליציי וואָלטען זיך די העלדען געממיתט אויף טויט.

„אָ. ו. ר. ק. ש" „נאַלאַרניק" — [illegible]

יודיש
קאַמעראַל-טעאַטער
אַל. 1. מאַי 2
ווען ? ווען

שטיצט דעם „תומכי אורחים"
(אויפרוף)

ברודער און שוועסטער!

ביי אונז אין לאָדז געפינען זיך טויזענטער יודישע משפחות, צו וועלכע דער הונגער האָט זיך אריינגעכאַפּט מיט זיין גאַנצער גרויזאַמקייט, דאָס זענען מייסטענס מענשען, וואָס נעכטען זענען זיי אַליין געווען נותנים. שוין אָפּגערעדט פון די אָרימע לייט, וואָס וואַלגען אין די נאַסע קעלערן און בוידעם-שטובען.

מיר רעדען פון די, וואָס פיל פון זיי וואַלגען נאָך אין שעהנע וואוינונגען און ליידיגע מאָגענס וואָס קאַרטשען זיך אין קראַמפּפען פון הונגער ר"ל.

טויזענטער יודישע פּרנסה'לאָזע משפחות הונגערן טעג און וואָכען און האָבען נישט וואו אין צו ווענדען זיך צו ווענדען.

„תומכי אורחים" איז די איינציגע אינסטיטוציע אינם יודישען לאָדז, וואָס זאָרגט און העלפט דעם הונגעריגען און בכבוד'ן פּרנסה-לאָזען, זוכט אויף דעם בעדערפטיגען, נישט וואַרטענדיג ער זאָל קומען צו איהר, ווייל די בושה קען זיי טרייבען צום שרעקליכסטען.

שוועסטער און ברודער! וועקענס רחמנות-געפיהל ס'האָט נאָך נישט פערלאָזען שטעלט אייך צו דער פּסח-אַקציע פון „תומכי אורחים". העלפט מיט דער פערוואַלטונג אויספיהרען איהר פליכט.

ס'קומט דער שיינער טראַדיציאָנעלער פרייליכער יום-טוב, פּסח. זאָלען מיר געדענקען אין אונזערע הונגעריגע ברודער!

קיין יוד טאָר פריהער נישט קויפען דאָס מינדעסטע אויף פּסח, בעפאָר ער האָט זיך נישט בעשטייערט לטובת די פּסח-אַקציע פון „תומכי אורחים".

העלפט יעדער מיט אין דער וויכטיגער פּסח אַקציע מיט דעם בעוואוסטזיין, אז הונדערטער יודען וועלען כמעט אויף א ווייל פערגעסען אין זייערע נויטען.

די פערוואַלטונג פון הילפס-פעראיין „תומכי אורחים"

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20 טעל. 213-84

4-טע וואָך פון רעקאָרד-ערפאָלג!
15.000 מענשען האָבען שוין בעוואונדערט
די שטעריקענער אַמעריקאַנער-סטאַרס

מעי שיינפעלד
און
אירווינג דזשייקאָבסאָן

היינט, מאָנטאָג און מאָרגען, דינסטאָג, 9 אָוונט
פּאָפּולערע פאָרשטעלונגען!
פּרייזען פון 70 גר. ביז 2.20
געשפּילט ווערט די פּרעכטיגע אָפּערעטע
„אוי, אַמעריקא"!
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער.

נעכטיגע גענעראַל-פערזאַמלונג פון צענטר. סוחרים-פער. (פעטריק. 10)

נעכטען איז אונטערן פאָרזיץ פון ג. ראָזמאַן אימשע מאיר ביאַלער פאָרגעקומען די יעהרליכע מיטגלידער-פערזאַמלונג פון צענטר. סוחרים-פעראיין (פּיעטרקאָווער 10).

די פערזאַמלונג וועלכע איז מאָמענטענווייז געווען א שטורמישע האָט זיך פערצויגען ביז שפּעט ביינאַכט, ס'זענען אָנגענומען געוואָרען א רייה וויכטיגע רעזאָלוציעס, צווישען אַנדערע א פּראָטעסט פון לאָדזשער יודישע סוחרים געגען די בייזע גזרות פאַר'ן סוחרטום א. אנד.

צום סוף איז געוועהלט געוואָרען א נייע פערוואַלטונג — פרטים מאָרגען.

ווירטשאַפטליכער צוזאַמענפאָר פון לאָדזער פּאָוויאַט

נעכטען איז אין לאָקאַל פון פאַבריק-מייסטער-פעראיין, זשעראָמסקיעגאָ 74, פאָרגעקומען א צוזאַמענפאָהר פון געזעלשאַפטליכע און ווירטשאַפטליכע טוער פון „בעבע".

צום צוזאַמענפאָהר זענען געקומען אַנ'ערך 500 דעלעגאַטען. די „בעבע" האָט רעפּרעזענטירט דעפּ. פיכנאַ, די מאַכט — דער סטאַראָסטאַ מאַקאָווסקי.

די בעראַטונגען האָבען געדויערט א גאַנצען טאָג. ס'זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען בעגריסונגס-דעפּעשען צום מלוכה-פּרעזידענט, מאַרשאַל פּילסודסקי, פּרעמיער יענדזשעיעוויטש, פּרעזעס סלאַוועק און וואָיעוואָדע האַוקע-נאָוואַק.

פון שול-אינהאַבער פעראיין

אויף דער אַלגעמיינע פערזאַמלונג, איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַלס עהרען-פּרעזעס יצחק גאָלדבערג. גלייכצייטיג איז געוועהלט געוואָרען א נייע פערוואַלטונג: ה"ה מרדכי וויאַטראַק (פּרעזעס) יצחק פּטאַשניק (וויצע-פּרעזעס), יעקב עדעלשטיין (עהרען-סעקרעטאַר), יעקב שלאָמאָוויטש (קאַסירער), ה. ליטווין און ש. זיעלאָנקאַ. אין דער רעוויזיר-קאָמיסיע זענען אַריין די ה"ה: יצחק מאיר גרינבוים און דוד פוקס.

קאָנצערט פון יוזעף שיגעטי

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען ערוואַרט דאָס מוזיקאַלישע לאָדז א גרויסען קינסטלערישען סיורפּריז. עס טרעט אויף מיטוואָך אין פילהאַרמאָניע אויפ'ן 10-טען מייסטער-קאָנצערט דער וועלט-בעריהמטער געניאַלער פידעל-שפּילער, יוזעף שיגעטי, וועלכער געהערט היינט צו טאָג צו די גרעסטע ווירטואָזען, און די קריטיק שטעלט איהם אַוועק אין איין רייה מיט הובערמאַנען, קרייזלער א.א.

„חד-גדיא"
שפּילט היינט איין מאָל

בראָדערזאָנס און ברוינערס פריילעכע חד-גדיא-פאָרשטעלונגען (אין קאַפע „קאַפּריז") גייען אַדורך מיט אַן אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג.

די דאָפּעלטע ספּעקטאַקלען, וואָס זענען געגעבען געוואָרען פרייטאָג, שבת און נעכטען — זענען געשפּילט געוואָרען ביי פול געפּאַקטע זאַלען.

אז ס'איז דאָ א שטיקעל געלעגענהייט צו פרעהען זיך מיט... היטלערן, איז דאָך נישט שייך צו זאָגען!

היינט ווערט געגעבען 1 פאָרשטעלונג — האַלב צוועלף אין אָוונט.

פון די פוילישע טעאַטערס

היינט ווערט אין שטאָטישען פוילישען טעאַטער געשפּילט „חבר".

* * *

אין פּאָפּולאַרני טעאַטער ווערט היינט אָוונד געשפּילט „א גליקליכע רייזע".

VARIETE - DANCING
TABARIN
Narutowicza 20
Tel. 150-66 i 154-60.

היינט און פאָלגענדע טעג
פּרעמיערע!
פון 5 ביז 9 אָוונט „FIVE" פון 5 ביז 9 אָוונט
פון 9 א גאַנצע נאַכט
Kabaret - Dancing
10 וועלט-אַטראַקציעס 10
פּרייזען רעדוצירט!
איינטריט פריי!
30 פּראָצענט ביליגער!
קומט און איבערצייגט אייך

ספארט-בעוועגונג

וואס האט דאס פארא זין...

מיר מיינען דאס אקעגען דעם, וואס די יודישע ספארט-פעראיינען און איינצעלנע יודישע ספארט-לער בעהמען אנטייל אין אלע אלגעמיינע ספארט-פערבאנדען און בעהמען אייבטייל אין אלע ברודער ליכע פערמעסטונגען אין פערלויף פון א גאנץ יאהר וועגען דער מייסטערשאפט אין דעם אדער יענעם ספארט-צווייג.

לאיאל און געטריי היטען מיר אפ אלע פאר-שריפטען פון די דאזיגע פערבאנדען, צאהלען אלע בוסיגע אפצאהלען און אין די פליכטען זענען מיר זיכער גלייך מיט אלע אנדערע.

אבער צי זענען מיר אויך גלייך אין די רעכט? צי איז פערהאן א מעגליכקייט, אז קעמפענדיג וועגן דעם אויבען אין פערשידענע ספארט-צווייגען וועלען מיר קענען דערגרייכען די מייסטערשאפט און זאגען, אז דער אדער יענער יוד פון א יודישען ספארט-פערבאנד האט דערגרייכט די מייסטערשאפט פון פוילען, ווייל דאס איז דאך דער אייגענטליכער זין פון אנטיילנעהמען אין די מייסטערשאפטס-קאמפען.

פון דעם, וואס איז פארגעקומען בעת די באקס-מייסטערשאפטען אין פוזען איז קלאר, אז אזא מעגליכקייט איז נישט פערהאן.

אין די מייסטערשאפטס-קאמפען האט אויך אנ-טיילגענומען דער באקסער ראטהאלץ פון דער ווא-שעווער „גוויאזדא", ער האט געשלאגען אלע זיינע געגנער, ביז ער איז געקומען צום פינאל, און שוין דעמאלט האט א פוזענער צייטונג געשריבען, אז ראטהאלץ האט אלע שאנסען צו דערגרייכען די מייסטערשאפט אין זיין וואג. אבער מ'קען זיך דאך נישט פארשטעלען, אז פוזען וועט ערלויבען דאס מייסטערשאפט זאל צופאלען א יוד...

און איינער פון די אנגעזעהענסטע ספארט-זשורנאליסטען, וועלכע איז געווען אנוועזענד בעת די מייסטערשאפטס-קאמפען האט געשריבען אויף פאלגענדען אופן: ראטהאלץ איז געווען דער בעס-טער אין זיין וואג, די מייסטערשאפט האט ער אבער נישט געקענט דערגרייכען, ווייל אזוי האט געוואלט דאס פובליקום, ווייל אזוי האט געוואלט דער באק-סער-פערבאנד און אזוי האבען געוואלט די ריכטער.

אויב אזוי, וואס האבען פאר אונז פארא זין די פערבאנדען מיט זייערע „מייסטערשאפטען"?

S.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און וועגערישע קראנקהייטען. מענער-שוועכע
אויפנאהמס-שעה'ן פון 8–1 מיטאג און 5–9 אווענד.

טורן-פעסט פון דער יוד. ארבייטער-געזעלשאפט „שטערן"

די יודישע ספארט און טורן-פעראיינען קעהרען צוריק צום שורש. ס'איז געקומען די רעאקציע געגען דער גאנצער קארופציע און „סקאנדאלען, וואס קומען פאר אין דער אלגעמיינער און יודישער ספארט בעוועגונג. די יודישע ספארט- און טורן-פעראיינען, אט די אינסטיטוציעס, וואס דינען דער פיזישער רעגענעראנס פון דער יודישער יוגענד האבען זיך דער-מאהנט אין זייער אייגענטליכער אויפגאבע און דער ריבער האבען מיר דורך, דעם היינטיגען ווינטער שוין געהאט צו פערצייכענען אזש 3 גרויסע טורן-פעסטען, וואס זענען איינגעארדענט געווארען דורך די יודישע פעראיינען. דער ערשטער איז געווען דער גימנאסטישער קאנקורס פאר די יודישע „מכבי"-פעראיינען פון לאדזער קרייז, דאן איז פארגעקומען דער גרויסער טורן-פעסט פון „מארגענשטערן" און ערשט עהערבעכטען דער טורן - פעסט פון דער יו-דישער ארבייטער ספארט-געזעלשאפט „שטערן".

פון דעם דאזיגען פעסט האבען מיר געזעהען, ווי ס'קאנצענטרירען זיך די מאסען יודישע ארבייטערינס און ארבייטער ארום דער אידעע פון פיזישען ווי-דעראויפלעבען, פון פערטרייבען די זארגען, געניסען פון פרייד און שפיל.

„שטערן" האט דאס ערשטע מאל געוויזען א ר-רויסצופיהרען אין דער עפענטליכקייט הונדערטער יוגענדליכע און ווייזען זייערע פארטשריטען אויף דעם געביט.

הגם דעקאראטיוו און אויסערליכע עפעקטען איז דער טורן-פעסט נישט געווען פולקאם, האבען אבער די איבונגען מוחל געווען דעם דאזיגען דע-פעקט, וועלכער איז דאך סוף-כל-סוף א רעזולטאט פון דער שווערער מאטעריעלע לאגע פון פעראיין און פון זיינע ארבייטער-מיטגלידער. באלד דער אויפמארש אויף דער בינע, וועלכע אייגענט זיך אויסגעצייכענט פאר אזעלכע אימפרעזען, האט גע-וויזען די ארבייט פון דער גרופע אינסטרוקטארען, דעם אינהאלט, וואס ווערט אריינגעלעגט אין די איבונגען (עסטעטיק, בעוועגליכקייט, היגיענע און נוצליכע קערפער-איבונגען).

די קינדער-גרופען זענען לויט אונזער מיי-נונג געווען די בעסטע און דאס איז א זעהר דער-פרעהענדע ערשיינונג, ווייל זיי וועלען דאך סיסטע-מאטיש פיהרען די דאזיגע ארבייט.

די מוסטער-איבונגען פון דער מענער-גרופע און די „בוק"-איבונגען זענען זעהר גוט אויסגע-פיהרט געווארען, אבער כסדר ווייזע מיר אן אויף דעם אייגענעם פעהלער, אז די אינסטרוקטארען ווי-לען צופיל ווייזען און טאקע דאס ביסעלע „צופיל" טויג נישט. געוויס האט מען געקענט אויסמיידען אין די „בוק"-איבונגען פערשידענע פיגורען, וועל-כע זענען נישט עסטעטיש און נישט נוצליך, הגם מיר מוזען אנמערקען, אז דער אינסטרוקטאר אליע האט א גוטע אלטע שולע נאך פון פראפ. זיידע און ער קאפירט איהם נאך.

שוואכער זענען געווען די איבונגען אויפ'ן קארק, הן אין קאמבינאציע, הן אין אויספיהרונגען.

אויך די מיידלעך גרופען האבען זיך ארויסגע-וויזען פון דער בעסטער זייט נאר אין די גימנאס-טישע איבונגען, אבער נישט אין שפרינגען. דא האר-בען די קינדער זעהר שטארק אויסגענומען. די קאמ-בינירטע איבונג איז געלונגען אין איינפאל און זעהר קארעקט אין אויספיהרונג.

דאגעגען האלטען מיר פאר א פעהלער ווען מ'נוצט אויס דאס וואס א טורנער אדער א אינס-טרוקטאר האט בעזונדערע פיזישע מעלות, און צוליב דעם ווערען ספעציעל צוגעטראכט „קאפבערעכערישע" איבונגען, ווי דער צושויער ווייס נישט צי זאל ער פריהער בעוואונדערען דעם כח פון דעם טורנער, אדער זאל ער פריהער מורא האבען, אז אט, אט גע-שעהט עפיס אן אומגליק.

מ'דארף נאך אנווייזען, אז ביי אונזער בעס-טער מיינונג וועגען די פרויען-גרופען וואלטען מיר רעקאמענדירט מעהר אכט צו לעגען אויף איבונ-גען וואס זענען פערבונדען מיט ריטמיק, טאנץ און פלאסטיק.

אויסגעצייכענט איז געווען דער איינפאל פון דער „מאשין".

די אינסטרוקטארען: בערלינסקי, אבע מאש לאנקא, גראהאוויס און פעלמאן זענען ווערט אנער-קענונג.

דעם פעסט האט געעפענט אין נאמען פון „שטערן" ה' ויידע, בעגריסט דעם לאדזער „שטערן" האט ה' בראנד פון דער „פועלי-ציון"-אר. אניזאציע, און דער פארזיצער פון דער צענטראל-פערוואלטונג פון „שטערן" ראטמאן לעוו.

פוסבאל-מעטשען אין לאדז

דער פוסבאל-סעזאן אין לאדז האט זיך שוין אנגעהויבען, הגם די וועטערען, וועלכע האבען זיך שוין געהאט איינגעשטעלט, האבען ווידער אנגעהויבען קאליע צו ווערען. נעכטען און שבת האבען גע-שפילט 8 לאדזער קלובען מיט פאלגענדע רעזול-טאטען.

ל.ק.ס. — הכח 2:3 (2:1)

ל.ק.ס. האט אויף דעם מעטש אויסעפרובט איהרע ליגע-שפילער, און אין פערלויף פון מעטש כסדר געטוישט איהרע שפילער פערשטעהט זיך, אז ל.ק.ס. האט געטראכט צו האבען א גאר קליינע ארבייט מיט „הכח", ארויסגעוויזען האט זיך אבער פערקעהרט, „הכח" איז דאסמאל געווען כמעט א גלייכער געגנער פאר דעם ליגע-צוזאמענשטעל פון ל. ק. ס. „הכח" האט דערגרייכט בידע טויערען אין דער ערשטער העלפט דורך פריעסערן און קאס-לאוויטשן (פון א שטראף-שטויס) און האט געפיהרט ביז דער העלפט 1:2.

אין אנהויב פון דער צווייטער העלפט האט ל.ק.ס. כסדר בעדראהט דאס טויער פון „הכח", אבער צום סאמע סוף האט „הכח", פשוט געדריקט די ליגע-מאנשאפט און נאר א צופאל האט גע-ברענגט צום געווינס פון ל.ק.ס.

מכבי —ווידזעוו 3:5

אויך די צווייטע יודישע מאנשאפט האט זיך שוין צושפילט, אין דער פערמעסטונג מיט דער שטארקער ארבייטער-מאנשאפט פון „ווידזעוו" האט „מכבי" געוויזען, אז זי קומט אריין אין דער פארם און ביים איצטיגען צוזאמענשטעל קען זי ווערען א ווערטפולער מיטגליד אין די מייסטערשאפטס-קאמ-פען, „מכבי" האט דעם מעטש פערדינט געוואונען.

ו.ס.ס. — אוניאן-טורינג 0:0

ס.ה.ס. — סאקאל (פאביאניק) 2:8

ווארשאווער פאלאניא אין לאדז

אין די ראהמען פון דער ספארט-אימפרעזע וועלכע קומט פאר דעם 17 און 18 מערץ לכבוד דעם נאמענס-טאג פון מארשאל פילסודסקי, האט דער היגער ס.ק.ס. איינגעלאדען די ווארשאווער „פא-לאניא"-מאנשאפט אויף צוויי מעטשען אין ערשטען טאג וועט „פאלאניא" שפילען מיט ס.ק.ס. דעם צווייטען טאג מיט ל.ק.ס.

פוילישע שווער-אטלעטישע מייסטערשאפטען אין לאדז

די קומענדיגע וואך קומען פאר אין לאדז די פוילישע שווער-אטלעטישע מייסטערשאפטען: רינגקאמף און געוויכט - הויבען. אין דער לאדזער רעפרעזענטאנץ בעהמען אנטייל עטליכע שווער-אטלעטען פון לאדזער „מכבי": הוטקעוויטש, זיל בערבוים און אנדערע.

די וויכטיגסטע פוסבאל-מעטשען אין לאנד

אין לעמבערג האבען געשפילט:

פאגאן — ביאלי אושעל 1:16

אין קראקא האבען געשפילט:

קראקאוויא — פאגאן (קאטאוויץ) 0:3

פארגוזשע — וואוועל 0:1

אין קאטאוויץ האבען געשפילט:

נאפזשוד — גארבארניא 4:8

רוך — אושעל 3:14

אין ווארשא האבען געשפילט:

ר. ק. ס. (שלעזיען) — פאלאניא 4:2

לעגיא — מארמאנט 0:5

ווארשאוויאנקא — ארקאן 1:8

באקס-מעטשען אין ווארשא

אין ווארשא זענען נעכטען פארגעקומען צוויי באקס-מעטשען מיט פאלגענדע רעזולטאטען

אימקא — סקרא 3:13

גוויאזדא — פאלאניא 7:7

די סענסאציע פון דאזיגען מעטש איז גע-ווען דער זיג פון ראטהאלץ (גוויאזדא) ביי קא-זשימיערסקין.

דער אריער-פאראגראף

ר. איזראעל

57

שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

פריצי האט אנגעשריבען א לאנגען פראטאקאל מיט פראגען און ענטפערען. אין דעם דאזיגען פראָ-טאקאל האט היינריך זאקס מודה געווען אין אלץ, וואס אלפרעד בעהמע האט געהאט אויסגעטראכט אויף יודען און וועגען דעם אנפאל אויף איהם. דאס איז געווען א שרעקליכער דאקומענט.

פריצי האט רינזיקירט, זיין פלאן איז געווען אזעלכער, אז ווען איהם וועט איבערגעגעבען ווער-ען די מיסיע אפצורוימען פון וועג היינריכן וועט ער זי איבערנעהמען און דעמאלט וועט ער שוין האבען די זיכערע מעגליכקייט לייכט צו מאכען דאס ענטלויפען פון היינריכן, הגם פאר דעם „ברוינעם הויז" וועט דאס הייסען, אז היינריך לעבט נישט מעהר. דעם פלאן פון ענטלויפען, וואו היינריך דארף זיך אויסבעהאלטען און ווי אזוי ער דארף פערלאזען דייטשלאנד האט פריצי שוין געהאט אין אלע פרטים אויסגעארבייט מיט העלען, וועלכע איז געווען גרייט אויסצופיהרען יעדען אויפטראג.

וואס שייך דעם דאזיגען דאקומענט, האט פרי-צי איהם אויך נישט געוואלט לאזען ביי זיי אין די הענד און ער האט געטראכט, אז אין מאמענט, ווען ער אליין וועט זיין ענטשלאסען און האבען די מעגליכקייט פון דאנען צו ענטלויפען וועט ער צו-ערשט דעם דאקומענט בעהמען צו זיך פון די אק-טען, צו וועלכע ער האט געהאט א צוטריט.

נאכדעם ווי דער פראטאקאל איז געווען פערטיג און אלע קאנצעליארי-בעאמטע האבען זיך גע-קוויקט מיט יעדען זאץ און יעדען ווארט האט מען אריינגעפיהרט היינריכן. זאקס האט געוואוסט נאך וואס מען רופט איהם און ער איז נישט איבערראשט געווארען, ער האט גאר נישט געוואוסט, צי ער נעמט האבען געגעבען כוח צו שפילען די ראל, וועלכע פריצי האט איהם איבערגעגעבען.

— איך האב איצט אנגעשריבען דעם פראָ-טאקאל לויט די ענטווארטען, וואס איהר אליין האט מיר געגעבען אויף די פראגען, וועלכע איך האב אייך געשטעלט, האט פריצי געזאגט צו זאקסען, דוכט זיך מיר, אז איך האב קיין איין ווארט נישט געענדערט. איבעריגענס האבען מיר בכלל נישט קיין אינטערעס דעריין צו ענדערען דאס, וואס ס'ווערט גערעדט אין דער אויספארשונג.

— אזוי איז עס, האט קראניג צוגעגעבען, וויב-קענדיג כיטרע מיט איין אויג, וואס פארא אינטערעס קענען מיר האבען הערין.

— איצט וועל איך דעם פראטאקאל אייך איי-בערלייענען און איהר וועט איהם נאר דארפען אונ-טערשרייבען.

פריצי האט נישט געווארט אויף היינריכס ענט-פער און זיך גענומען צו לייענען פון דעם לאנגען אנגעשריבענעם פאפיר. היינריכן האט זיך געדוכט, אז פיר שטים קומט עפעס פון דערווייטענס און אז דאס רעדט מען גארנישט צו איהם.

— וואס האט איהם געקענט זיין פארא אונ-טערשיד, וואס דארט ווערט געשריבען און וואס ווערט דארט גערעדט, ער האט דאס אלץ אויס-געהערט און געוואוסט פון פאראויס, אז ער וועט דאס אונטערשרייבען. נאכדעם ווי פריצי האט גע-ענדיגט דאס לייענען, האט ער זיך געווענדעט צו היינריכן.

— איהר האט זיך איבערצייגט, אז ס'איז גאר נישט געענדערט געווארען פון אייערע אויסגענישע ערקלערונגען, שרייבט אונטער.

היינריך האט זיך געוואקעלט.

— נו, פארוואס ריהרט איהר זיך נישט פון ארט.

— איך קען דאס נישט אונטערשרייבען.

— פארוואס? האט פריצי אויסגעשריגען מיט א געמאכטער כעס.

— דערפאר, ווייל דאס אלץ איז נישט אמת.

— ערשט מיט א שעה צוריק איז דאס געווען אמת און איצט איז דאס געווארען ליגען, איהר האט נאך די חוצפה.

— איך ווייס נישט צו דאס איז אמת אדער נישט, האט היינריך זיך צוריקגעכאפט. יעדענפאלס האב איך נישט געזאגט דאס, וואס געפינט זיך דא אין פראטאקאל.

— בעזינגט אייך, וואס איהר רעדט, דאנער וועטער, האט פריצי געשריגען, וואס וועט אייך העלפען אייער איינ'עקשנ'ען זיך, שרייבט אונטער און מיט דעם איז די געשיכטע ערלעדיגט. איבריגענס, איז דאס פאר אייער טובה וועגען. נאר איך אליין קען ליינדערן אייער דערפון, נאר אייער אייגענער גורל קען בעסער ווערען.

היינריך האט געמאכט א בעוועגונג, אזוי ווי ער וואלט אין אלעם רעזיגנירט, האט גענאפט די פעדער און דער האנט אריין און ארויפגעלייגט דארט זיין אונטערשריפט.

— און איהר האט נאך געהאט די חוצפה צו לייקענען און זיך איינצו'עקשנ'ען, אבער מיר זענען נישט אזעלכע מענשען, האט פריצי געזאגט, מעשה באטשאלביק, מיר זענען איך מוחל, אין דער קורצ-סטער צייט וועט איהר בעפרייט ווער'ען פון לאגער, לאיאלע בירגער פערפאלגען מיר נישט, נאר אזעל-כע, וועלכע גרינדען טעראריסטישע ארגאניזאציעס אונז אויסצושיסען און אויסצושעכטען. מיר האבען נאך צו אייך איין בקשה, איהר וועט אונז אונטער-שרייבען א צווייטען דאקומענט, אז ארויסגעהענדיג פון קאנצענטראציאנס-לאגער שטעלט איהר פעסט מיט דער גאנצער קאטעגארישקייט, אז מ'האט אייך דא נישט שלעכט בעהאנדעלט, נישט אנגעווענדעט גע-גען אייך קיין שום רעפרעסיעס און אלע אייערע ערקלערונגען זענען געגעבען געווארען פריי-וויליג אהן שום צוואנג.

היינריך האט נישט מעהר אויסגעהאלטען, הגם ער האט געוואוסט, אז פריצי מוז אזוי רעדען און מוז איהם דאס זאגען, האט ער דאך געוואלט ענט-פערן עפעס אזעלכעס, וואס איז געווען בעשטימט פאר די איבעריגע שטורם-לייט, וועלכע זענען גע-ווען דערביי.

— איהר אליין וועט זיך דאך מאכען לעבעדיג מיט אזא דאקומענט, האט היינריך געזאגט, די גאנ-צע שטאט האט דאך געזעהען, ווי איהר האט מיך ארומגעפיהרט איבער די גאסען, מיך געשלאגען, ער נידריגט, בעליידיגט, ווער-זשע וועט גלויבען אן אזא ערקלערונג מייבע.

— דאס איז נישט פאר אונזער שטאט בעשטימט די ערקלערונגען פון אנדערע שטעט זענען בעשטימט פאר אונזער עולם, דיין ערקלערונג וועט זיין פאר יענע, וועלכע וואלטען אנדערשוואו, האט קראניג געזאגט.

— איך פערשטעה, איך פערשטעה, האט היינ-ריך געזאגט און צוגעשאקעלט מיט'ן קאפ.

פריצי האט דאס אנגענומען פאר א הסכם פון היינריכן און האט אויף דער שנעל אנגע-שריבען די ערקלערונג, וועלכע היינריך האט אונטער-געשריבען.

— אין עטליכע טעג וועט איהר בעפרייט ווע-רען, האט פריצי געזאגט און געהייסען היינריכן צוריקפיהרען אין ארעסטאנטען צימער.

קאפיטעל 12

אלפרעד בעהמע צוריק טעטיג

דער געזונד-צושטאנד פון אלפרעד בעהמע איז דער שווערער וואונד, וועלכע ער האט בעקומען, האט זיך שנעל פערבעסערט, ער איז געקומען צו זיך און שוין אנגעקינדיגט דעם טאג, ווען ער וועט צוריקקומען אין דער פאבריק אריין. העלען האט מורא געהאט פאר דעם דאזיגען טאג, זי האט נאך געוואוסט, ווי אזוי איינער דעם אנדערען וועט גע-בען קוקען אין די אויגען אריין.

(פארטזעצונג קומט)

אנגענומען דעם קהלה-בודזשעט

אלע אויסבעסערונגען זענען אפגעווארפען געווארען

(—) געכטען איז פארגעקומען די צווייטע בודזשעט־זיצונג פון קהלה־ראט. מען איז צוגעטרעטען צו בעטראכטען דעם בודזשעט לויט אפטיילונגען און פונקטען, אלע פארשלאגען פון דער אפאזיציע זענען אפגעווארפען געווארען. די דיסקוסיע איז איבעריגענס נישט געווען קיין צו גרויסע, ווייל די ציוניסטישע פראקציע איז ווידער נישט געווען אויף דער זיצונג און די מעהרהייטס־פרנסים האבען כמעט קיין ווארט אין דער דיסקוסיע נישט גענומען.

אויף דער זיצונג זענען ווידער נישט מעהר געווען ווי 15 פרנסים, די פערוואלטונגס־בענק זענען לעדיג, א חוץ פרעזעס מינצבערג, וויצע־פרעזעס בערגער און דאקטאר גלאטמאן איז קיינער פון די מיטגלידער צו די בודזשעט־זיצונגען נישט געקומען. דער בודזשעט איז שפעט ביינאכט אנגענומען געווארען אין דער דריטער לעזונג.

אין אנהויב פון דער זיצונג ווערט פארגעלייענט א בריף פון דער סטאראסטווע, אז דער קהלה־בודזשעט מוז צוגעשיקט ווערען דער מאכט ביז'ן 12. מערץ, אויב דאס וועט נישט געשעהען וועלען אנגעווענדעט ווערען שטראף־סאנקציעס פערזענליך גע־גען די מיטגלידער פון דער פערוואלטונג. גלייכצייטיג דארפען ביז'ן 12. מערץ צוגעשטעלט ווערען דער סטאראסטווע די רשימות פון די שטאט־צאהלער.

דאן נעהמט א ווארט פרעזעס מינצבערג, וועל־כער גיט א פאלגענדע

ערקלערונג

„אויף דער פריהעריגער זיצונג פון קהלה־ראט האט פרנס אדוו. ווייצמאן געזאגט, אז אין דער שאצונגס־קאמיסיע ביי דער קהלה געפינען זיך מיט־גלידער, וועגען וועלכע די שטאט רעדט, אז זיי זיצען נישט דארט בחנם. נאך אנ'אויפפאדערונג אנצוגעבען די נעמען פון די דאזיגע מיטגלידער, האט אדוו. ווייצמאן אנגעגעבען מיר פערזענליך דריי נעמען, מיין פערזענליכע מיינונג איז אז די בע־שולדיגונג איז גרונדלאז, אבער אזוי ווי דער ענין איז זעהר ערנסט, וועט אין די נאהענטסטע טעג פאר־קומען א זיצונג פון פערוואלטונגס־פרעזידיום מיט עטליכע ראט־מיטגלידער, אויף וועלכער אדוו. ווייצ־מאן וועט דארפען אנגעבען קאנקרעטע בעשולדיגונגען".

פרנס פרידענזאן הויבט דאן אן צו רעפערירען די בעזונדערע פאזיציעס אין בודזשעט און דער צווייטער לעזונג, א גאנצע רייה אפטיילונגען ווערען אנגענומען אהן דיסקוסיעס, ביי דער בית־עולם־אפ־טיילונג ווערט אויפ'ן פארשלאג פון פרנס כארי אנ־גענומען א וואונש, אז ס'זאל געמאכט ווערען דארט ארדנונג אין דער היבזיכט פון שנארערייַ. פרנס כארי לויבט שטארק די קאנצעלארייַ־ארדנונג אויפ'ן בית־עולם, וועלכע איז איינגעפיהרט געווארען א דאנק דעם נייעם אינטענדענט ה' ביאלער.

די זיצונג

א לענגערע דיסקוסיע רופט ארויס באלד אין אנהויב די אפטיילונג פון ראבינאט.

פרנס כארי ווייזט אן, אז כסדר פון יאהר צו יאהר פערגרעסערען זיך די אויסגאבען אויפ'ן ראבינאט, אויב ביז איצט זענען פערהאן אין לאנד 17 רבנים מיט גרויסע פענסיעס, האט מען נאך אין איצטיגען בודזשעט אריינגעשטעלט א נייע סומע פון 20 טויזענד זלאטעס אויף 3 נייע רבנים און מ'ווייסט אפילו נישט ווער זיי זענען. די רבנים ערפילען נישט זייערע אויפגאבען, וועלכע די זענען מחויב צו טון, הן אין ענין חינוך אדער אנדערע. דער שטאט וועט גרעסער די גאנצע בעפעלקערונג טראגט דעם לאסט אבער דאס געלד ווערט אויסגעגעבען אויף רבנים. פרנס כארי לעגט פאר צו שטרייכען די פאזיציע פון 20 טויזענד זלאטעס אויף אנצונעהמען די דריי נישט בעקאנטע רבנים.

זעהר כאראקטעריסטיש איז געווען דער ארויס־טריט פון דעם פרנס י. מ. וואלידיסלאווסקי (אלעקסאנ־דערער), וועלכער קען גארנישט פערשטעהען ווי אזוי א נישט חסידישער מענש בעהמט זיך די „חוצפה״ צו רעדען וועגען רבנים־פראגען, ער האלט, אז דער פארטגעשריטענער טייל פון דער בעפעלקערונג

דארף צאהלען און שווייגען

נישט אריינרעדען אפילו און נישט קיין דעה זאגען, נאר אזוי מ'דארף אויסגעבען דאס געלד אין די קהלה.

די דאזיגע רעדע פון י. מ. וואלידיסלאווסקי האט אפילו נישט בעקומען די הסכמה פון דער „אגודה״־פראקציע.

עס נעהמט א ווארט דער פרעזעס מינצבערג, וועלכער איז מסכים מיט פרנס כארי, אז נישט אלץ איז גוט אין ראבינאט, מ'דארף דארט מאכען פיל אויסבעסערונגען און טאקע דערפאר זענען בויטע די 3 נייע רבנים, וועלכע וועלען קענען די געהעריגע ארדנונג איינפיהרען, וואס שייך דעם, אז מען ווייסט נישט ווער די נייע רבנים וועלען זיין, וועט דערויף זיין א קאנקורס און די בעסטע קאנדידאטען וועלען אנגענומען ווערען.

דער פארשלאג פון פרנס כארי וועגען שטרייכען די פאזיציע פאר 3 נייע רבנים ווערט אפגעווארפען.

ביי דער פרעזידיאל־אפטיילונג ווארפט פרנס כארי פאר, אז די גאנצע מאכט אין דער קהלה ווערט קאנצענטרירט אין די הענט פון פרעזעס מינצ־בערג אדער וויצע־פרעזעס בערגער, און. אויב די מענשען זענען נישט פערהאן אין קהלה קען מען גאר נישט ערלעדיגען, ער לעגט דעריבער פאר, אז פאר פערשידענע ענינים זאלען געשאפען ווערען בעזונדערע קאמיסיעס, כדי אזוי ארום אריינציהען אין דער אר־בייט אויך אנדערע פערוואלטונגס־מיטגלידער און פרנסים.

פרעזעס מינצבערג ערקלערט, אז דאס פרעזיד־יום איז גרייט אין יעדען מאמענט איבערצוגעבען אר־בייט די פערוואלטונגס־מיטגלידער און פרנסים, וועל־כע ווילען ארבייט איבערנעהמען, די פסיכאלאגיע פון די פעטענטען איז אבער אזעלכע, אז מיט יעדער קלייניקייט, וועלכע זאלט געקענט ערלעדיגט ווערען דורך בעאמטע ווענדעט מען זיך דירעקט צום פרעזעס אדער וויצע־פרעזעס און דעריבער קומט אויס, אז מיט וויכטיגערע ענינים קען מען צום פרעזידיום נישט אנקומען.

א גאר לעבהאפטע דיסקוסיע רופט ארויס דער בודזשעט פון דער

אפטיילונג פאר סאציאלער הילף

פרנס ראזענבערג בעקלאגט זיך קודם כל דערויף וואס אפילו שוין נאכדעם ווי פאר אנ'ארימאן ווערט בעשטעטיגט עטליכע זלאטעס מוז מען דערנאך ווארטען וואכען און חדשים ביז די דאזיגע אונטערשטיצונג ווערט אויסגעצאהלט. ווייטער בעקלאגט זיך דער רעדנער, אז ז' עקסמיסירטע בעקומען צו קנאפע אונ־טערשטיצונג, ער לעגט דעריבער פאר, אז די סומע אויף אונטערשטיצונג פאר עקסמיסירטע פון בוד־זשעט פון דער הויך פון 15 טויזענד זלאטעס זאל געהעכערט ווערען ביז 30 טויזענד זלאטעס.

פרעזעס מינצבערג ערקלערט, אז דאס, וואַרטען אויף דעם אויסצאהלען די בעשטימטע אונטערשטי־צונגען איז טאקע אנ'אנגעוועהנטע פראגע, דער ענין מוז רעגולירט ווערען אויף אזעלכען ס'איז אופן. שולדיג דערין איז אין א גרויסער מאס דאס, וואס פערשידענע פעטענטען נוצען אויס פראטעקציעס, און די וועלכע האבען נישט קיין פראטעקציעס קומט אויס טאקע לאנג צו ווארטען.

דאן הויבט מען אן צו שטימען די אריינגע־טראגענע פארשלאגען צו דער אפטיילונג, וועלכע ווערען כסדר אפגעווארפען.

ס'ווערט אפגעווארפען דער פארשלאג צו בע־שטימען 50 טויזענד זל. אויף בעשפייזען און בעקלייַ־דען די קינדער אין שולען און חדרים.

ס'ווערט אפגעווארפען דער פארשלאג צו העכע־רען די הילף פאר עמיגראנטען פון 3000 זל. ביז 25 טויזענד ס'ווערען אפגעווארפען אלע פארשלאגען וועלכע צילען צו העכערען די אונטערשטיצונגען פאר עקסמיסירטע. ווייטער איז די מעהרהייט נישט מסכים צו העכערען די סומע אויף דער פסח־אקציע, צו פערברייטערען די הילף פאר זומער־קאלאניעס, ס'ווערט אפגעווארפען דער פארשלאג צו בעשטימען 10 טויזענד זל. אויף דער אקציע פון רעכט אויף ארבייט פאר יודישע ארבייטער.

דאגעגען ווערט אנגענומען א פארשלאג צו בעשטימען אין בודזשעט 15 טויזענד זלאטעס אויף צו שאפען נאך א קהלה־חדר.

ביי דער בילדונגס־אפטיילונג טרעט פרנס כארי ארויס געגען דעם, וואס די בודזשעט סומעס

אויף שכר-לימוד פאר ארימע שול און חדר-קינדער

און פאר סטיפענדיעס פאר סטודענטען זענען אין יאהר 1933 אינגאנצען נישט אויסגענוצט געווארען, צי זענען אין דעם יאהר, פרעגט דער רעדנער, טאקע נישט געווען אזעלכע קינדער אדער סטודענטען, וועל־כע האבען די דאזיגע אונטערשטיצונג געדארפט האבען? אויף אלץ האט געסטייעט נאר אויף דעם נישט.

פרעזעס מינצבערג פערטיידיגט זיך דערמיט וואס אויב די דאזיגע סומעס זאלטען אויסגענוצט געווארען וואלטען געמוזט רעדוצירט ווערען סומעס פון דער סאציאלער הילף.

מיטרעט דאן צו בעטראכטען די אפטיילונג פון סובסידיעס

ראטמאן כארי טרעט שארף ארויס געגען געבען 20 טויזענד זלאטעס אויף „קמחה״ דעם „דאברא טשינאשטש״ אלץ טויטע אינסטיטוציע, וועלכע נוצט נישט אויס א ריזיג געזעלשאפטליך פערמעגען און פערנאכלעסיגט עניים וועלכע זאלטען געקענט ברענ־גען נוצען דער יוד. בעפעלקערונג, פרנס כארי האלט אז די קהלה דארף האבען דאס רעכט צו קאנטראלירען אינסטיטוציעס, וועלכע בעקומען סובסידיעס פון דער קהלה, די גאנצע יודישע בעפעלקערונג, פאדערט, אז די פערהעלטנישען אין „דאבראטשינאטש״ זאלען זיך ענדערען, מ'דארף דארט שאפען א נייע ליטונג, וועלכע זאל האבען פערשטענדניש פאר די איצטיגע נויטען פון דער ארימער יודישער בעפעלקערונג, מ'דארף פטור ווערען פון די סעקרעטארען אין דער גע־שטאלט פון באטשקא, וועלכע

עקסמיסירט ארימע יודען פון געזעלשאפטליכע הייזער

און אפילו בתי־מדרשים.

פרנס כארי האלט, אז אויך אין פאזנאנסקיס שפיטאל דארף זיך ענדערען די ליטונג און זי מוז צו־געפאסט ווערען צו די נויטען פון דער יודישער בעפעל־קערונג, ווייטער לעגט פאר ראטמאן כארי צו שטריי־כען די סובסידיע פאר „חסד־של־אמת״, צוליב די מאכינאציעס, וואס ווערען טאג געמאכט ביי פער־שידענע פאלען. דער ביי רופט פרנס כארי אן דעם נאמען

פרעזעס מינצבערג איז מסכים, אז די פערהעלט־נישען אין „דאבראטשינאטש״ זענען סקאנדאליעזע אויב דער קהלה־ראט וועט אין דער הינזיכט אנגעה־מען א רעזאלוציע וועט די קהלה־פערוואלטונג אין דעם ענין עפעס טון.

דער קהלה־ראט בעשליסט טאקע אויפצופאדערן די קהלה־פערוואלטונג אבצונעהמען שריט צו פער־היטען דאס געזעלשאפטליכע פערמעגען פון „דאבראַ־טשינאשטש״, אז ס'זאל נישט פערלוירען געהען צוליב דער פערנאכלעסיגקייט און ארבייטס־אונפעהיג־קייט פון דער איצטיגער אנפיהרונג.

די סובסידיע פאר חסד־של־אמת ווערט נישט געשטראכען.

אבער ס'ווערט בעשלאסען אויסצופארשען דעם פאל, וואס עס האט איבערגעגעבען פרנס כארי.

ס'ווערט אויך אפגעווארפען דער פארשלאג פון פרנס פרידענזאן צו שטרייכען 1000 זלאטעס פון דער סובסידיע פאר „הצלעבובעק״.

ס'ווערט בעשלאסען צו שאפען א קאמיסיע פאר ערציהונגס־פראבלעמען און א קאמיסיע וועלכע זאל קאנטראלירען די טעטיגקייט פון די אינסטיטוציעס. וועלכע ווערען סובסידירט דורך דער קהלה.

פרנס כארי לעגט פאר צו סובסידירען דעם יודיש וויסענשאפטליכען אינסטיטוט, מאטיווירענדיג מיט דער וויכטיגקייט און נויטיגקייט פון דער דאזיגער אנערקענטער אינסטיטוציע פאר די יודען אין דער גאנצער וועלט.

די פרנסים ה. ד. זילבערשטיין און פרידענזאן גרייפען שטארק אן דעם ייוו"א צוליב דער כלומר־שטע אנטי־רעליגיעזער טעטיגקייט פון ייוו"א (?) די סובסידיע ווערט פערשטייט זיך, נישט בעשטימט.

ס'ווערען אויך אפגעווארפען די פארשלאגען פון פרנס כארי וועגען בעשטימען א סובסידיע פון 3000 זל. פאר יודישיסטישע שולען און וועגען עפענען א קינדערהיים אין באלוט.

ביים בעטראכטען דעם

שחיטה-בודזשעט

טרעט שארף ארויס פרנס כארי, הלמאי פאר די שוחטים און אנדערע בעאמטע ביי דער שחיטה זענען בעשטימט געווארען אזעלכע גרויסע פענסיעס, דער שחיטה־בודזשעט, זאגט דער רעדנער, איז אנ' עקאטיסטישער. די גאנצע הכנסה געהט אויף פענסיעס

דאס רופט ארויס א שטורם ביי דער „אגודה״־פראקציע, וועלכע איז אין דער מיינונג, אז נישט פרומע יודען דארפען נישט נעהמען קיין ווארט אין רעליגיעזע פראגע. מיט דעם ווערט געענדיגט די צווייטע לעזונג.

ביי דער דריטער לעזונג טראגט פרנס ראזענ־בערג אריין א פארשלאג צו בעשטימען 10 טויזענד זל. אויף אויסצוקויפען פאטענטען פאר פאראַרימטע קליינהענדלער און האנדווערקער.

פרעזעס ליבערמאן שטימט דעם פארשלאג, א טייל פון די „אגודה״־דזאזאראס שטימען פאר, א טייל געגען און נאך עטליכע פרובען פון צעהלען די שטימען מוז דער פרעזעס מודה זיין, אז דער פארשלאג איז אנגענומען געווארען. דערויף ער־קלערט באלד פרעזעס מינצבערג, אז די פאזיציע וועט נישט קענען רעאליזירט ווערען.

דאן ארום 3 א זייגער ביינאכט, ווערט דער בודזשעט מיט אלע אויסבעסערונגען אנגענומען אין דער דריטער לעזונג.

געגען בודזשעט האט געשטימט בלויז די פאל־קיסטען.

נאכדעם ווערט די פערוואלטונג בעפולמעכטיגט אויסצושטעלען וועקסלען אויף א סומע פון 120 טויזענד זל. אויף דער פסח־אקציע. צום סוף פון דער זיצונג ווערט אויפ'ן פארשלאג פון דער פאל־קיסטישער פראקציע אנגענומען פאלגענדע פראָ־טעסט־רעזאלוציע געגען דער בעגייאונג פון טראנ־ספער־אפמאך מיט דייטשלאנד.

דער לאדזער קהלה־ראט פערארטיילט אמ־שארפסטען די האנדלונג פון די יודישע ארגאניזא־ציעס אין פאלעסטינע, וועלכע רעכענען זיך נישט מיט די שארפסטע פראטעסטען פון דער גאנצער יודישער וועלט און פיהרען ווייטער געשעפטען מיט די בלוטיגע היטלער־לייט, פיהרען אריין סחורה קיין פאלעסטינע, וואס זענען דורכגעווייקט מיט יודיש אומשולדיג בלוט.

דער קהלה־ראט פראטעסטירט אמשארפסטען געגען דער ציוניסטישער אויבער־ליטונג, וועלכע דולדעט דעם דאזיגען שענדליכען אפמאך, און פא־דערט אויף די געהעריגע אינסטאנצען א סוף צו מאכען צו דער אונדערהערטער האנדלונג, וואס איז א פערראט אין די בלוטיגסטע אינטערעסען פון דער גאנצער יודישער וועלט, און ברעכט דעם אל־געמיינעם יודישען פראנט אין קאמף פאר אונזער עקזיסטענץ.

דאס לעבען אין ארץ-ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען אגענטור)

סענסאציאנעלער מיליטערישער פראצעס געגען לופט-פלאט-אפיצירען אין א״י

תל־אביב. אין רמלה וועט אין קורצען פארקו־מען פארן מיליטערישען געריכט דער פראצעס פון פיר אפיצירען פון דארטיגען לופט־פלאט־גארניזאן, וואס ווערען בעשולדיגט אין גנב'ענען אמוניציע פון די מיליטערישע מאגאזינען און פערקויפען זי, צו יודען אין תל־אביב.

דאס געריכט בעשטעהט פון פיל אפיצירען, וואס זענען צו דעם צוועק ספעציעל דעלעגירט גע־ווארען פון ענגלאנד צוזאמען מיט'ן שעף פון אר־מיי־געריכט.

נייער פערבאנד פון פוילישע יודען אין ארץ-ישראל

תל־אביב, א. ב. „ארגון יהודי פולניה״ (ארגא־ניזאציע יוצאי פולסקה) האט זיך דא געגרינדעט א נייער פערבאנד פון פוילישע יודען. די איניציא־טיוו האט אויפגענומען אן פערזאנען גרופע, וועלכע האלט, אז זי האט א גרונד צו זיין אומצופרידען מיט דער קנאפער אקטיוויטעט פון דער עקזיסטירענדער „אגודת עולי פולניה״. די נייע ארגאניזאציע האט צווישען איהרע אנגעצייכענטע אויפגאבען די ער־טיילונג פון הילף פאר נייע עולים, ארגאניזירונג פון אוועגד־קורסען, אינפארמאציאנס — ביורא, יורידישע און סאציאלע הילף א. א. וו.

צום קאמיטעט פון „ארגון יהודי פולניה״ געהער־רען די ה״ה: מ. י. פרייה, אדוו. בן־אמתי. ד״ר צל־ציון, א. ש. עלבערג, א. פרידמאן, ד. ג. דיאמאנט, י. דיאמאנט, ה. לאקער, א. רייזמאן, איבוש. ראַ־גאווי און א. פשוטי.

מצבה אויפ'ן קבר פון פראפ. באריס שאץ

ירושלים. אין דער אנוועזענהייט פון א גרע־סערן עולם פערעהרער און פריינד איז אויפ'ן בית־עולמין אויפ'ן הר־הזיתים ענטהילט געווארען די מצבה אויפ'ן קבר פון פראפ. באריס שאץ, דעם גרינדער און ערשטען דירעקטאר פון דער ירושלימ'ער „בצלאל״־קונסט־שול, וועלכער איז מיט צוויי יאהר צוריק געשטארבען אין אמעריקע. דער קבר פון באריס שאץ געפינט זיך הארט נעבען קבר פון אליעזר בן יהודה.

צוזאמען מיט עמיר אבדולאה וועט קיין לאנדאן פאהרען א דעלעגאציע פון א״י-אראבער

ירושלים. פון אמאן, דער הויפט־שטאט פון עבר־הירדן, ווערט מיטגעטיילט, אז דער עמיר אב־דולאה האט אין זיין וויכטיגער רעדענץ אין שונעה אויפגענומען א דעלעגאציע פון אראבישע פיהרער פון א״י, מיט וועלכער ער האט ארומגערעדט די פראגע וועגען דעם, אז בעת זיין יובי־בסיעה קיין לאנדאן, וואו ער וועט זיין דער גאסט פון דער בריטישער רעגירונג, זאלען איהם בעגלייטען איי־ניגע אראבישע פאליטיקער פון א״י

צווישען די פערזאנען, וועלכע זענען אויפגע־נומען געווארען דורך דעם עמיר, האבען זיך גע־פונען דער ירושלים'ער הויפט־מופטי, האדזש אמין על הוסייני און די מיטגלידער פון דער אראבישער עקזעקוטיווע אוני־ביי אבדול־האדי, אמין ביי סאמיס־שיך אבדול מוזאפאר און דזשעמאל על הוסייני.

אויף א צווייטער אויפנאהמע האט עמיר אב־דולאה קאנפערירט מיט די אראבישע בירגערמייסטער פון ירושלים, עפו, שכם און רמלה. בעזונדערס האט נאך דער עמיר קאנפערירט מיט פאקרי נאַ־שאשיבי, דעם קוזין און הויפט־געהילף פון ירו־שלימ'ער בירגערמייסטער.

ווי עס הייסט, זאל עמיר אבדולאה האבען מס־כים געווען צו פאהרען קיין לאנדאן אין בעגלייטונג פון א דעלעגאציע פון א״י־אראבער, ווי אויך איב צושטעלען זיך ביי דער בריטישער רעגירונג אין פערטיידיגונג פון די פאסטולאטען פון דער אראַ־בישער בעפעלקערונג אין א״י. בעת די קאנפערענ־צען ביים עמיר איז אויך דיסקוטירט געווארען דער צוזאמענשטעל פון דער דעלעגאציע.

אראפגעריסען די פאהן פון עסטרייכישען גענעראל-קאנסולאט

ירושלים. אין משך פון דער נאכט איז פון עסטרייכישען גענעראל־קאנסולאט אין ירושלים אר־ראפגעריסען געווארען די פאהן. קיינער איז נישט פערהאלטען געווארען. איצט איז ביים קאנסולאט־בנין אריינגעשטעלט געווארען א פאליציי־וואך.

צוזאמענפאהר פון לאדזער קרייז־פערבאנד מכבי

(א) בעכט איז אין לאקאל פון „בר־כוכבא" פאר־געקומען דער יעהרליכער צוזאמענפאהר פון די פער־איינען, וועלכע זענען אנגעשלאסען אין „מכבי"־פערבאנד אין לאדזער קרייז.

צום צוזאמענפאהר זענען געקומען דעלעגאטען פון 13 ספארט פעראיינען: 3 פון לאדז: בר־כוכבא, מכבי, הש. ק.מ. און 10 פון פראווינץ: זגערזש, ווילון, קאליש, שעראדז, פוויע, ראדאמסק, לאסק, טושין, דזיאלאשין, אזארקאוו, רודע־פאביאניץ.

די קאנפערענץ עפענט דער פארזיצער פון לאדזער פערבאנד ד״ר זילבערשטראם און אין פרע־זידיום ווערען געוועהלט: אדוו. שטראוך (פארזיצער) זיסנער, זייפעלד און אלס סעקרעטאר ה׳ פלאטאו.

פון בעריכט, וועלכען ס׳האט אפגעגעבען ה׳ שרעטער איז צו זעהען, אז אין פערגאנגענעם יאהר זענען צום פערבאנד צוגעטרעטען 9 פעראיינען און ספארט גרופען. עס זענען אדורכגעפיהרט געווארען 50 וויזיטאציעס אין די פראווינצער ספארט־פער־איינען, די דאזיגע וויזיטאציעס האבען אפט גורם געווען דערצו, אז א רייהע פראווינצער פעראיינען זאלען זיך ליקווידירען. אויך מיט די לאדזער פער־איינען איז דער פערבאנד געווען אין שטענדיגען קאנטאקט.

אין בעריכט ווערט ווייטער געזאגט, אז אין פערגאנגענעם יאהר איז פון פערבאנד אויסגעשלאסען געווארען דער לאדזער „הכח".

אין פערלויף פון יאהר איז געווען טעטיג א ספארט־רעפעראט, וועלכע האט זיך פערנומען מיט אויסשולען אינסטרוקטארען, ארגאניזירען מייסטער־שאפטען, הויבען דעם ניווא פון ספארט־ארבייט אין די פעראיינען און פראפאגאנדע פון פ.א.ס. דער רעפעראט האט דורכגעפיהרט א גאנצע רייהע פער־זאמלונגען און אינסטרוקטארען לאגערס.

ד״ר זילבערשטראם האט געהאלטען א רעפעראט וועגען דער אידעאלאגיע און די יודישע ספארט פעראיינען און ה׳ מאליביאק (אזארקאוו) וועגען ארייגפיהרען דעם ספארט גייסט צווישען דער יוגענד.

איבערן בעריכט פון דער אפטרעטענדער פער־וואלטונג האט זיך ענטוויקעלט א דיסקוסיע אין וועל־כען ס׳האבען זיך בעטייליגט: מאליביאק (אזארקאוו), גיל (ראדאמסק), שאיער (ווילון), שטערן (לאדז), איבזש. וויינבערג, פראשקער (לאדז), ראזענמאן (זגיערזש), אדוו. זיסנער (קאליש), קרימאלאווסקי (דזיאלאשין) א. א. און צום סוף איז אויסגעדריקט געווארען דער פערוואלטונג אבסאלוטאריום.

עס איז געוועהלט געווארען, א נייע עקזעקו־טיוו פון פאלגענדע פערזאנען: ד״ר זילבערשטראם, ד״ר עלענבערג, אדוו. שטראוך, זיידלער, פראפ. סע־גאל, מארגענשטערן (זגיערזש), ראגאזשינסקי, פלא־טאו, שרעטער, שטילערמאן און איבזש. ראזענטאל.

אין הויפט־ראט פון פוילישען „מכבי" זענען דעלעגירט געווארען: זיידלער און שטילערמאן, פערטרעטער: שרעטער און סעגאל. פון די אנגע־נומענע בעשלוסען איז ווערט צו פערצייכענען, אז:

1) ד״ר זילבערשטראם איז אין שייכות מיט זיין 5־יעהריגע ארבייט געוועהלט געווארען אלס עהרען פארזיצער פון לאדזער קרייז־פערבאנד מכבי.

2) ארגאניזירען ל״ג בעומר א ספארט יום־טוב אין לאדז.

3) בעמיהען זיך אויסצובילדען מעהרערע אינסטרוקטארען.

4) איינארדענען „מכבי" מייסטערשאפטען פון פערשידענע ספארט צווייגען אין לאדז, קאליש, שעראדז, לאסק א. א.

5) פערשפרייטען די ציוניסטישע אידעאלאגיע צווישען די מיטגלידער.

6) שאפען א ספארט־ראט, א ראט פון ספארט קאפיטאנען, ראט פון פארזיצע״ס פון ספארט פער־איינען.

דערויף האט זיך דער צוזאמענפאהר גע־שלאסען.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־שוועכע־בעהאנד־לונג און סעקסועלע בעראטונג.

עלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

קלאנג־קינא CAPITOL

זאוואדזקא 16

היינט און פאלגענדע טעג

דאס מייסטערווערק פון טויזענדער איינפאלען

„די וועלט איז שעהן"

Maurice Chewalier

עס זינגט דער אונפער־גלייכליכער לידער־זינגער פון פאריז

די שלאגערס ווערען געזונגען אין דער פראנצויזישער שפראך.

אויסערן פראגראם: די פילם־וואך פון פאראמונט.

אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נ״מ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

1000 אומזיסטע בילעטען אויף שוויץ־בעדער

געלען פערטיילט ווערען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט", פיעטריקאווער 21

ווילענדיג נאכטון דעם ביישפיל פון זייער אונפערגעסליכען פאטער **הערש אפענבאך** ז״ל האבען די קינדער בעשלאסען ווי ביים לעבען פון זייער פאטער נאכצוטון זיין איידעלען טאט און צו שפענדען

1000 אומזיסטע שוויץ־בעדער פאר אונבעמיטעלטע יודען

אלעמען איז בעוואוסט, ווי שווער ס׳קומט אן דעם ארימען יודען צוצוגרייטען דעם יום־טוב פסח, ווי שווער עס קומט אן ביי היינטיגע צייט יעדע קלייניגקייט. איינע פון די הויפט־זאכען פאר פסח איז אויפצוראמען די שטוב און אליין זיך ברענגען אין ארדנונג, וואס ס׳איז וויכטיג און גע־וואונשען, הן צוליב דער הייליגקייט פון יו״ט און הן צוליב היגיענישע טעמים.

די שוויץ־בעדער קענען גענומען ווערען דינסטאג, ד. 27־טען מערץ ה. י. א גאנצען טאג פון 8 פריה ביז 6 אוונט

אין **צענטראל־באד** זאכאדניא 38

צו דעם צוועק האבען די קינדער איבערגעגעבען אין רשות פון „נייעם פאלקסבלאט" 1000 בילעטען אויף שוויץ־בעדער און די בילעטען וועלען פון דאנערשטאג, ד. 15־טען ביז׳ן 26־טען מערץ פערטיילט ווערען אין דער אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אין די שעה׳ן פון 10 א זייגער ביז 3 נאכמיטאג.

בעמערקונג: די בעקומענע בילעטען גילטען נאר דינסטאג, דעם 27 מערץ, אין געגענפאל פערלירען די בילעטען זייער גילטיגקייט.

ארא(נ)שהמנדיג זיך א ביישפיל פון די אייגענטימער פון צענטראל־באד (זאכאדניא 38), וואס האבען געשפענדעט 1000 אומזיסטע שוויץ־בעדער פאר ארימע יודען, האט דער זייף־פאבריקאנט

ה׳ ה. קאנטאראוויטש זאכאדניא 35 געשפענדעט פון זיין זייט

1000 שטיקלעך זייף

פאר די יודען, וואס וועלען דורך אונז בעקומען די אומזיסטע שוויץ־בעדער אין צענטראל־באד.

די 1000 שטיקלעך זייף האט ה׳ קאנטאראוויטש איבערגעגעבען אין רשות פון די אייגענטימער פון צענטראל־באד און ביים אריינגעהן אין שוויץ־באד, וועט יעדער, וואס וועט האבען אן אומזיסטען בילעט, אויך בעקומען א שטיקעל זייף אומזיסט.

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן א מעסער און אהן בלוט־פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, ביי מענער, פרויען און קינדער, פלאטפוס, קאליקעס פון גוף, הויקערס אהן פיס און הענט.

ברוכבלייבענדע פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל־ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען־קאפ, און עס פאלט ארויס אין דעם בייטל און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער ברענגדיג און שטערבליך. ספעציעלע גומענע ארטאפעדישע הייל־באנדאזשען פון מיין ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט היילען שנעל און בעזונדיג; זיכער דעם שוערסטען און פערעלטערסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, לייזמגען (בויג־שווינדזוכט) ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטפוס, קינסטליכע גומענע פיס און הענד, ווי אויך ספעציעלע ארטאפעדישע באנדאזשען פאר צוריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציע.

זייט דעם ערשטען אקטאבער ה.י. ווערען אלע קראנקע אין מיין ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט / 30־יעהריגע פראקטיק און פולע גאראנטיע! ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.

אכטונג!

איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר נעהמען אויך אן בעשטעלונגען פון דער קראנקען־קאסע.

ערמעסיגטע פרייזען!

דאנקזאגונג.

דעם געעהרטען ספעציאליסט ה׳ ראפאפארט, דיר. פון ארטאפעדער אנשטאלט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) דריק איך אויס עפענטליך מיין הייסע דאנקבארקייט פאר זיין אנלעגען מיר דעם ספעציעלען ארטאפעדישען הייל־גומי־באנדאזש לויט זיין אויסגעצייכנעטע מעטאדע, וועלכער האט מיך גענצליך אויסגעהיילט. ס׳האט מיר נערוואהס צו פאלגען דער בראך, און יעצט בין איך געזונד און בין פעהיג צו דער ארבייט.

Dr. M. Morgenroth,

Sędzia apelacyjny.

ביטשריפטן־ביורא

פאר געריכטס־ און אדמיניסטראציע־מאכט

B. Mann

האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10 אויף פעטריקאווער 82 פארטער.

קליינע אנאנסען 1 זלאטי אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

ענטשולדיגונג. איך בעט ענטשול־דיגונג ביי דער חברה „שומרי שבת" (אלעקסאנדריסקא 19). איך פערזיכער, אז אזעלכעס וועט מעהר נישט פארקומען. הערצקי פייבישאק, פולנאצנא 10

בעקאנטמאכונג. פראף. קעניגשטיין, די היילערין פון בלאז־קראנקהייטען, נירען און אנדערע קראנקהייטען פון ציגעל־נא 37, וואוינט יעצט פיעטריק. 197

א קוואליפיצירטע מייסטערין פון קינדער־ארבייט, פראקטיצירט אין פאך 7 יאהר ביי דער פירמע ראזענבערג, נעמט אן פערשידענע ארבייט ערשטקלאסיג אויסגעפיהרט צו ביליגע פרייזען. גלייכ־צייטיג זוך איך א שותף, קען זיין נישט קיין פאכמאן. ה. יאקובאוויטש, פילסוד־סקיעגא 58, פראנט, 3. שטאק. 973

Zaginiony został weksel na Zł. 30.— płatny dnia 15/3 1934 z wystawienia S. Szarpańskiej 11 Listopada 40 na zlecenie J. Szarpańska. Weksel zostaje unieważniony. Zwrócić takowy do Zelcera. 11 Listopada 11. 939

א קוואליפיצירטע סווישער־נייהערין און א לערן־מיידעל ווערען געזוכט ביי שטארקמאן, אלעקסאנדריסקא 25, פראנט 3־טער שטאק. 983

ראקאלעז

א שטוב און א קיך איבערצוגעבען, דירה־געלד 53 זל. א קווארטעל, ביי פרענקעל, דרעווגאווסקא 33, וו. 52.

בשורת ספר חדש:

רבי זאב ליפשיץ

גאון וצדיק שהיה רב אב״ד בעיר אזורקוב. תולדותיו ותולדות אבותיו, רבותיו וגיסו אדמו״ר הגאון הקדוש איש אלקים מו״ה אברהם מטשיכנוב ז״ל. עיר אזורקוב ורבניה.

להשיגו אצל המחבר

פ. ז. גליקסמאן, לודז, זאוואדזקא 16a

Dr. med. **Niewiażski**

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארמיטאג.

בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

LECZNICA

chorób

uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס ארדינירען די דאקטוירים:

Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI

PIOTRKOWSKA 55

fr. I p., tel. 174-74.

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

נעהמט אן פריוואט

זגערזשער 1 (אמנאנג אלטער מארק 15)

טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6—8 אוו.

לעטשניצע־פרייזען.

לעטשניצע „OMEGA"

פון דאקט. ירים־ספעציאליסטען

גלובנא 9, טעל. 142-42

ס׳ווערט אנגענומען אויפ׳ן ארט, וויזיטען אין דער שטאט. נאכט־הילף. ערצט־ליכע אנאליזען. קווארץ־לאמפ, רענטגען, דיאטערמיע.

בעראטונג 3 זל.

לעטשניצע

זגערזשער 17.

אין הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראנקהייטען. נעמט אן טעגליך פון 1—2 מיטאג אויסער זונטאג

ד״ר רוזשאנער.

Dr.

S. Kantor

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע

וואוינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-65

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ.

Dr. med.

Ignacy Grynberg

ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען

צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15

נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה

פאר׳ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב־יו״ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען

אין טעקסט—40 - - - - - 69-

נאכ׳ן טעקסט—12 - - - - - 18-

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס־פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט־ווארטליך. די אדמיג. איז אפען טעגליך און פייערטאג.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg — Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.